

UTVECKLAD STRUKTURPLAN FÖR NACKA STAD

UPPDATERAD NOVEMBER 2016

NACKA
KOMMUN

NACKA BYGGER STAD

Under de senaste 20 åren har Stockholm och Nacka vuxit mer och mer samman. Många bostäder och arbetsplatser har kommit till och områden börjar växa ihop.

År 2030 är vi 40 000 fler nackabor och västra Sicklaön är en del av innerstaden. För att möta den ökande befolkningen planerar vi att bygga cirka 14 000 nya bostäder på västra Sicklaön den närmaste 15-årsperioden. En förutsättning för bostadsbyggandet är att tunnelbanan byggs ut till Nacka.

Många projekt pågår samtidigt - från omvandlingen av Kvarnholmen med tusentals nya bostäder och arbetsplatser till förtätning med enstaka hus. På några platser pågår byggandet för fullt, i andra områden kan du vara med att påverka hur ny bebyggelse, grönområden och trafiklösningar ska se ut.

Vi vill att västra Sicklaön ska utvecklas till en tät och levande stadsdel där det är attraktivt att leva, vistas och verka. Självklart vill vi att du som bor, arbetar och investerar i Nacka ska vara aktiv och delaktig i det arbetet.

Vi hoppas att du ska känna stolthet och engagemang när vi bygger stad tillsammans.

Kommunstyrelsens ordförande
Mats Gerdau

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	4
INLEDNING.....	6
UTGÅNGSPUNKTER.....	8
VISION FÖR NACKA STAD.....	9
FUNDAMENTA OCH HÅLLBARHETSINRIKTNING.....	10
STRUKTURPLAN.....	12
ANVÄNDNING OCH OLika TYPER AV BEBYGGELSE.....	14
VÄLFÄRDSFASTIGHETER.....	16
STADSΡUM OCH GRÖNSTRUKTUR.....	18
TRAFIK.....	22
STADSGATOR.....	24
MILJÖ, RISKAFTORER OCH AVFALL.....	26
VATTEN OCH AVLOPP OCH DAGVATTEN.....	28
ETAPPINDELNING OCH GENOMFÖRANDE.....	30
UNDERLAG OCH UTREDNINGAR.....	32

SAMMANFATTNING

Den utvecklade strukturplanen utgår från översiktsplanens strategi "En tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön" och från visionen för Nacka stad. Visionen togs fram under 2013 då Nacka kommun genomförde en omfattande dialog där ca 5000 nackabor involverades i kommunens "visionsverkstad". Ur alla de förslag som inkommit formades sedan en vision för byggandet av hela Nacka stad: Nära och nyskapande.

Den tätta staden erbjuder lösningar på flera av de utmaningar som Nacka, regionen och världen står inför. Här skapas förutsättningar för god kollektivtrafik och för att fler resor sker till fots eller med cykel. Det finns stora möjligheter att skapa en attraktiv och hållbar byggd miljö med resurssnålt byggande och en blandning av funktioner. Genom att förräta redan bebyggd miljö kan vi också spara orörda grönområden i andra delar av kommunen samtidigt som vi växer. En betydelsefull princip är att förtäta och låta bebyggelsearna växa ihop. På så sätt kan västra Sicklaön bli den sammanhängande stadsbygd som beskrivs i den övergripande strukturplanen och visionen för Nacka stad.

Den utvecklade strukturplanen innehåller nybebyggelse i en omfattning som möjliggör en levande stad. Nacka avser att bygga cirka 14 000 bostäder och 10 000 arbetsplatser till 2030. Strukturplanen innehåller dock betydligt mer bebyggelse eftersom utbyggnaden av Nacka stad inte kommer att upphöra 2030 på västra Sicklaön. I januari 2014 träffades ett avtal om utbyggnad av tunnelbanan mellan staten, Stockholms läns landsting och kommunerna Järfälla, Nacka, Solna och Stockholm. Utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka är grundläggande för utvecklingen av Nacka stad och de tre stationerna, Sickla, Järla och Nacka centrum är betydelsefulla noder i stadsstrukturen.

Nacka ska bygga en stad som är hållbar för alla. I begreppet hållbar stad ingår tre dimensioner som alla hänger ihop med varandra; det ska vara en ekonomiskt hållbar stad där ekonomisk utveckling inte sker på bekostnad av framtida resurser och möjligheter, en socialt hållbar stad där alla som vill har möjlighet att bo, trivas och verka och förutsättningen för detta är att det också är en miljömässigt hållbar stad, där villkoren för liv och god hälsa är så bra som möjligt.

Mängfalden är viktig för den sociala hållbarheten. Nacka stad ska ha ett levande stadsliv såväl dagtid som kvällstid. Detta förutsätter en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, kultur, skolor, förskolor, nöjen och möjligheter till rekreation. Möjligheter till samutnyttjande i byggnader bör undersökas och eftersträvas. Särskilt viktig är blandningen av funktioner längs huvudstråk, knutpunkter för kollektivtrafiken och de allmänna platserna. En av de allra viktigaste aspekterna är att komplettera med funktioner, boendeformer och service som idag saknas för att öka integrationen och berika stadslivet.

Grundläggande för stadsliv och social hållbarhet är att det finns möjligheter för människor att mötas. I det offentliga rummet eller stadsrummet, såväl inomhus som utomhus, har allmänheten enkelt tillträde, alla på samma villkor. Gator, torg, parker och grönområden är formella eller informella mötesplatser. De offentliga rummen i staden har lika stor betydelse för stadslivet, upplevelser och vardagliga möten som demokrati, integration och samhällsutveckling.

Intressanta attraktiva besöksmål, aktiviteter och arrangemang lockar besökare till området. Staden blir än mer levande då fler har anledning att besöka och vistas där, även de som inte bor där. Kultur, idrott, fritid och olika arrangemang bidrar till att levandegöra stråk som blir attraktiva promenadvägar då kultur- och fritidsanläggningar kombineras med kommersiell verksamhet som butiker, caféer, restauranger, service, vård, omsorg mm. I kommersiell miljö, som bland annat tilltalar ungdomar och barnfamiljer, är det viktigt med platser där man kan vistas utan krav på inträde, konsumtion eller prestation.

Genomförandeplaneringen har haft som utgångspunkt att tillräcklig mängd bostäder ska färdigställas innan 2030, för att leva upp till Nacka kommuns åtagande i avtalet om utbyggnad av tunnelbanan. Bostadsbyggandet styrs följdaktigen av avtalet, men det är även mycket viktigt att säkerställa tillgången på väl fungerade kommunal service i tillräcklig omfattning. Planeringen har också strävat efter en realistisk jämn bebyggelseart på västra Sicklaön under hela perioden, samt att i möjligaste mån minimera de störningar som blir ofrånkomliga när en stor utbyggnad sker under en begränsad tid.

Stor vikt har också lagts på att förstärka och bygga ut de kopplingar till vatten och grönska som finns i Nacka stad men idag kan vara svåra att nå. Att skapa en bra stad även under byggtiden har varit prioriterat under arbetet med Nacka stad. Strukturplaneringen på västra Sicklaön ska vara en levande process där underlag och planer hela tiden uppdateras och kompletteras utifrån hur arbetet med detaljplaneprogram, detaljplaner och andra studier och genomförande fortskrider. Detta dokument ska därför inte ses som en slutgiltig plan utan som en redovisning av läget för den övergripande planeringen och som en utgångspunkt för den fortsatta stadsutvecklingen på västra Sicklaön.

Vid utskrift av detta dokument rekommenderas en utskrift i liggande A3-format för bästa läsbarhet av kartmaterialer.

Ungdomsvänligt Utomhusaktiviteter
 Historiskt Kommunikationer Arkitektur Kvarter Billfritt Hyresrätter
 Mångfald Vatten Tätbebyggd Grönområden Offentligarum Höghus Omsorg
 Lokalcentrum Innovativt Genomtänkt Byggnabbt Bullerfritt Variation Nöjen Skog
 Gång-och cykelvägar Trevligt Karaktär Torg Tunnelbanefritt Gågator Centralt Bostäder Badplatser Blandning Färgglatt Skyskrapor
 Integrerat Funktionellt Utbud Aktivt Sammanhängande Vackert Mötesplatser
 Föralla Studentlägenheter Skärgård Sammanhållning Effektiv kollektivtrafik
 Rent Småskalighet Vattenvägar Spontant Natur Grönt Service Stadsliv Aktiviteter
 Barnvänligt Grönska Naturblandbebyggelsen Lekparker Sportanläggningar Utvecklade Nätverk Blandadbebyggelse Miljövänligt
 Grönska Lågbebyggelse Lättillgängligt Naturnära Parker Bevarat
 Djurgården Bergs gård Nacka strand Boo
 Gamla stan Kvarnholmen Finnboda Skvaltan Centrala Nacka
 Södermalm Henriksdal Alphyddan Finnslottet Sickla Järla

Ordmoln över vad nackaborna efterfrågar när nacka bygger stad som framkom under kommunens visionsverkstad samt en flygbild över västra Sicklaön med omnejd.

INLEDNING

Stockholmsregionen växer och alla tecken tyder på att denna utveckling kommer att fortsätta. Fler människor vill komma till regionen och ta del av det stora utbudet av arbete, nöjen samt spännande och vackra miljöer. Närhet till Stockholm city, vatten, kommunikationer och service är faktorer som är efterfrågade. Nacka stad (västra Sicklaön) kommer att kunna erbjuda allt detta och mycket mer.

Att genom stadsutveckling stärka regionens kapacitet och attraktiviteten i konkurrens med andra regioner är idag en mycket viktig fråga. I den regionala utvecklingsplanen RUFS 2010 är västra Sicklaön en del av den centrala regionkärnan och ingår i ett utvecklingsområde av regional betydelse.

Översiktspolan

Kommunfullmäktige antog i juni 2012 en ny översiktspolan "Hållbar framtid i Nacka". Att skapa en tät och blandad stad på västra Sicklaön är en av översiktspolanens viktiga strategier. Trots att Nacka är en av landets större kommuner finns idag ingen riktig kärna med den blandning av funktioner och det urbana livet som kännetecknar en stad.

Avtal om tunnelbana

I januari 2014 träffades ett avtal om utbyggnad av tunnelbanan mellan staten, Stockholms läns landsting och kommunerna Järfälla, Nacka, Solna och Stockholm. För Nackas del innebär avtalet att tunnelbanans blå linje förlängs från Kungsträdgården till centrala Nacka. Avtalet innebär även ett åtagande för kommunen att bygga 13 500 bostäder inom västra Sicklaön till år 2030. Tre av den nya tunnelbanelinjens stationer, Sickla, Järla och Nacka centrum ligger i Nacka stad. Utöver detta tillkommer kommunens eget mål om 10 000 arbetsplatser på västra Sicklaön.

Tät och blandad stad

Den tätta staden erbjuder lösningar på flera av de utmaningar som Nacka, regionen och världen står inför. Här skapas förutsättningar för god kollektivtrafik och för att fler resor sker till fots eller med cykel. Det finns stora möjligheter att skapa en attraktiv och hållbar byggd miljö med resurssnålt byggande och en blandning av funktioner. Genom att förtäta redan bebyggd miljö kan vi också spara orörda grönområden i andra delar av kommunen samtidigt som vi växer.

Strukturplan för helhetssyn

Parallelt med strukturplanearbetet har fyra detaljplaneprogram tagits fram inom västra Sicklaön;

- Nacka strand, antaget juni 2014
- Centrala Nacka, antaget april 2015
- Planiaområdet, antaget oktober 2016
- Henriksdal, samråd planerat hösten 2016

Dessa fyra program har arbetats samman med den pågående planeringen och utbyggnaden av Kvarnholmen, samt med skisser på ny bebyggelse som tagits fram för Sickla, Skvaltan och vissa andra områden. Bergs gård har varit föremål för en internationell tävling för unga arkitekter, Europan 13. Förslagen lämnades in i juni 2015 och en vinnare utsågs i slutet av året.

I arbetet med de olika delarna och i varje enskilt projekt väcks frågor som berör västra Sicklaön i sin helhet och som därmed inte kan behandlas i varje enskilt projekt. Gång på gång, inte minst i samband med den politiska hanteringen av de pågående projekten, tydliggörs behovet av en helhetsbild över västra Sicklaön. Helhetsbilden påbörjades i och med arbetet med den övergripande strukturplanen som beslutades den 13 januari 2014 och har sedan fortsatt genom framtagandet av den här utvecklade strukturplanen. Den ska ligga till grund för fortsatt planeringsarbete och stödja kommunen och andra aktörer till helhetssyn i framtida avväganden.

Ett första steg i den övergripande strukturplanen var att definiera vad vi menar med en tät och blandad stad, för att sedan kunna diskutera hur vi ska gå till väga för att genomföra strategin. När vi bygger en tät och blandad stad kommer givetvis mycket att förändras och stadsbilden kommer inte att vara densamma. Det är därför viktigt att också identifiera de kvalitéer som finns på västra Sicklaön, för att dessa ska kunna tas tillvara i den framtida planeringen. Begreppet "ta tillvara" innebär inte bara att bevara det som finns idag, utan framförallt att utveckla kvalitéerna för den framtida tätare staden behov.

Ett levande dokument

Målgruppen för detta dokument är politiker, tjänstemän och medborgare i Nacka kommun, områdets markägare samt myndigheter med inriktning mot planering. Strukturplaneringen på västra Sicklaön ska vara en levande process där underlag och planer hela tiden uppdateras och kompletteras utifrån hur arbetet med detaljplaneprogram, detaljplaner och andra studier och genomförande forskrifter. Detta dokument ska därför inte ses som en slutgiltig plan utan som en redovisning av läget för den övergripande planeringen och som en utgångspunkt för den fortsatta stadsutvecklingen på västra Sicklaön.

Arbetet med den utvecklade strukturplanen har bedrivits av exploaterings- och planenheterna tillsammans med en projektgrupp bestående av olika kompetenser inom kommunen. Se förteckning sidan 33. Vid utskrift av detta dokument rekommenderas en utskrift i liggande A3-format för bästa läsbarhet av kartmaterialet.

Karta över Nacka stad och de pågående planeringsprojekten.

UTGÅNGSPUNKTER

Hur skapar vi en tät och blandad stad med de förutsättningar som finns på västra Sicklaön? De strategier och åtgärder som beskrivs här ger ingen heltäckande bild av den kommande planeringen, men redovisar några viktiga byggstenar i det framtida stadsbyggandet.

Vad menar vi med tät och blandad stad?

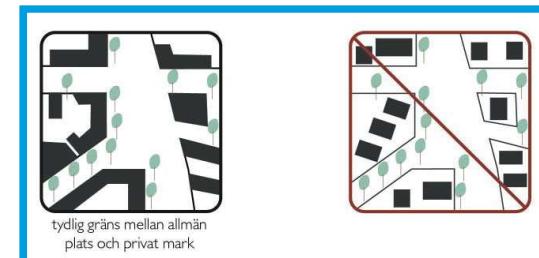
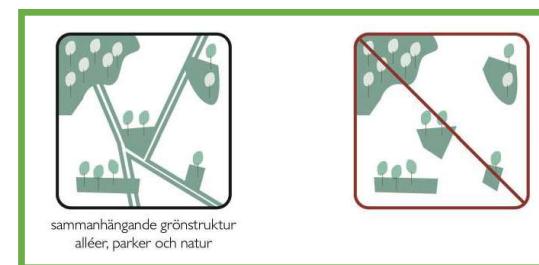
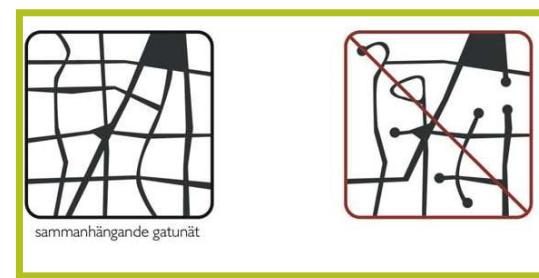
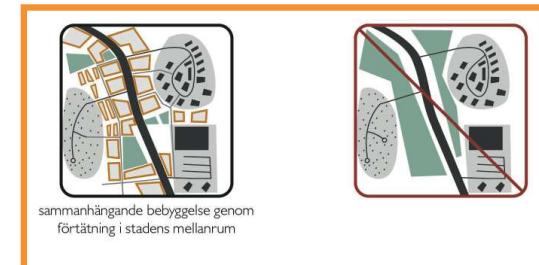
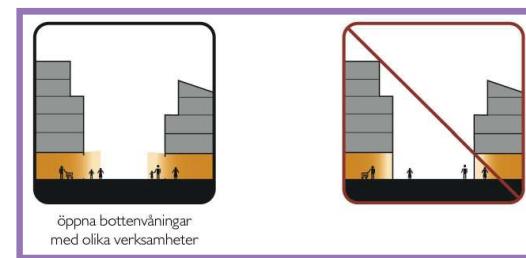
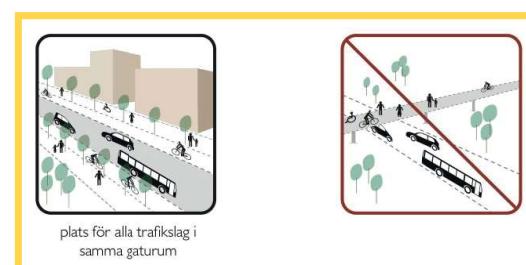
Kvaliteter att ta tillvara på västra Sicklaön

- Vattenrummen
- Kvaliteter i grönstrukturen
- Sicklaöns kulturhistoria
- Närheten till den befintliga staden
- Terrängens potential för en spänande stad

Hur ska vi skapa en tät och blandad stad?

För att västra Sicklaön ska kunna utvecklas till en tät och blandad stad krävs en långsiktig utveckling där stadsutvecklingen skapar kopplingar mellan olika områden och förstärka sambanden mellan stadsdelarna. Genom att förtäta och låta befintliga ”bebyggelseör” växa samman kan vi skapa en sammanhängande stadsstruktur med attraktiva platser, stråk och boendemiljöer. Att gestalta staden utifrån det offentliga rummet är en av utgångspunkterna för att åstadkomma en attraktiv stadsmiljö. Bebyggelsens utformning ska vara varierad och gärna indelad i mindre bebyggelseenheter. Samtidigt som stadsutvecklingen har sin gång behöver vi kommunicera kvalitéerna, samhällsnyttan och den personliga nyttan med utvecklingen. Det är en stor utmaning att alltid värna om helheten i utvecklingen och få till en blandning av funktioner inom de nya kvarteren, hållbara transporter och yteffektiva lösningar.

Strukturplanens utgångspunkter

VISION FÖR NACKA STAD

Ytterligare ett steg i arbetet med Nacka stad togs under 2013 då Nacka kommun genomförde en omfattande dialog där ca 5000 nackabor involverades i kommunens "visionsverkstad". Ur alla de förslag som inkommit formades sedan en vision för byggandet av hela Nacka stad - Nära och nyskapande.

NÄRA OCH NYSKAPANDE

Här är det nära till allt – mötesplatser, natur och kultur – stadens puls, lugna platser och varandra.

Här är det enkelt att leva och arbeta – att gå, cykla och åka kollektivt.

Här får du möta det oväntade – en mångfald av arkitektur, uttryck och människor – med ett aktivt liv mellan husen.

Här skapar vi en levande och hållbar stad för alla – där det kuperade landskapet, vattnet och platsens historia ger staden karaktär.

Här utvecklar vi staden i samspel med andra – tänker nytt, långsiktigt och innovativt.

FUNDAMENTA

- GRUNDEN FÖR STADSBYGGANDE I NACKA STAD

I kommunstyrelsens beslut om den övergripande strukturplanen ingick uppdraget för planenheten att tillsammans med stadsarkitekten ta fram en stadsbyggnadsidé för Nacka stad. Idén skulle bygga på visionen för Nacka stad – nära och nyskapande - och resulterade i en strategi för stadsbyggande i Nacka stad: Fundamenta.

Fundamenta ska styra och vägleda utvecklingen av Nacka stad och arbetet med att skapa fysiska förutsättningar för ett stadsliv som präglas av tillgänglighet, goda kommunikationer och möten mellan bofasta, verksamma och besökare. Grundläggande är att staden ska ses som en helhet där befintliga kulturmiljöer och nya kvarter och platser tillsammans ger stadens karaktär.

Stadsbyggnadsstrategin utgörs av sju principer. De sju principerna har valts ut eftersom de påverkar möjligheterna att skapa en levande stad, stadens flöden och det offentliga rummet i stor utsträckning. De ska användas som ett verktyg för analys och vägledning i planering, gestaltning och byggande av Nacka stad. Varje Fundamenta utgörs av en grundläggande och kortfattad text. Till varje Fundamenta hör en illustration som kan stärka och väcka tankar och diskussion om textens innehåll. Varje Fundamenta följs av ett antal frågor som ska besvaras av alla inblandade aktörer. Dokumentet ska följa med varje markanvisning och användas i samtliga projekt på västra Sicklaön.

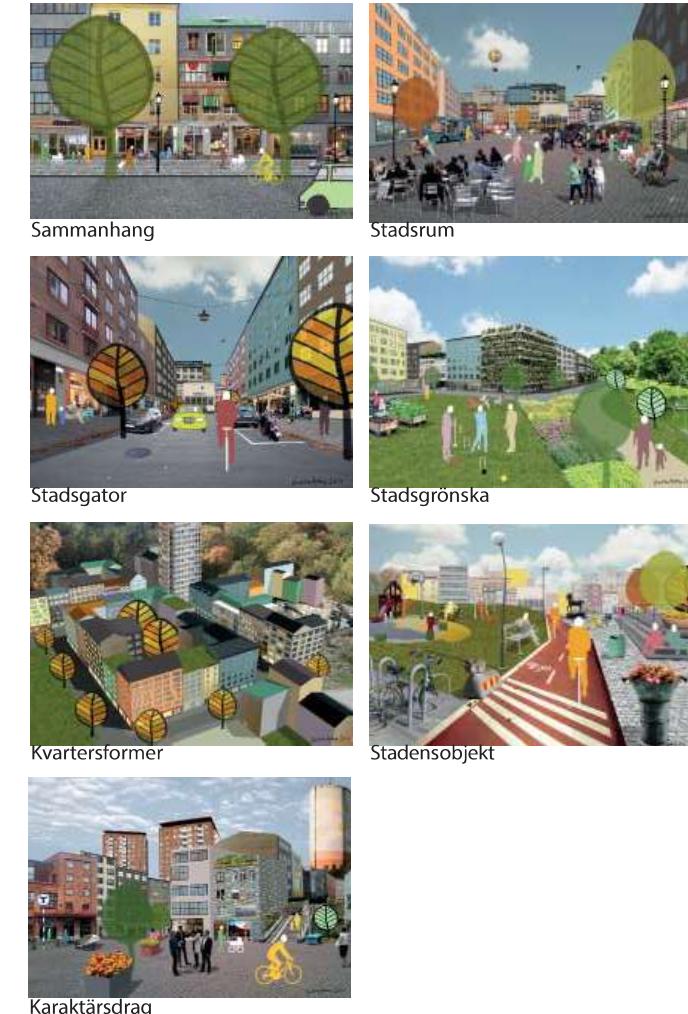
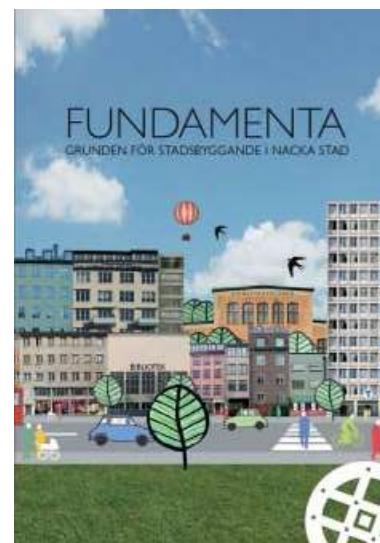
Sju Fundamenta

- Sammanhang
- Stadsrum
- Stadsgator
- Stadsgrönska
- Kvartersformer
- Stadens objekt
- Karaktärsdrag

Ur Fundamenta:

Fundamenta är grunden för vår syn på den växande staden. Med Fundamenta har vi fastställt begreppet som ska vara grundläggande för stadsbyggande i Nacka stad. Vi vill skapa fysiska förutsättningar för stadsliv: Fundamenta skall alltid styra och vägleda vår utveckling av staden. Typiskt för en stad är det offentliga rummet där alla har rätt att vistas. Typiskt för en stad är ett ständigt flöde av människor. Tillgänglighet och kommunikation är grundläggande för stadens flöden. Stadsliv är mötet mellan bofasta, verksamma och besökare. Mötet som är avgörande för stadens utveckling. Det är utifrån vår historia och vår kulturmiljö som människan får ett sammanhang. Staden är en helhet. Nacka stad har sju Fundamenta. De är grundläggande, nyskapande och kortfattade. Hela vår stad skall utgå från Fundamenta och anpassas till dess synsätt.

Kommunstyrelsen antog Fundamenta som en stadsbyggnadsstrategi för skapandet av Nacka stad på västra Sicklaön den 2 mars 2015.

HÅLLBARHETSINRIKTNING FÖR NACKA STAD

Begreppet hållbar utveckling innefattar ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. Nackas översiktsplan som antogs av kommunfullmäktige 2012, syftar till att Nacka ska utvecklas till en attraktiv och långsiktigt hållbar kommun som bidrar till en positiv utveckling i Stockholmsregionen. Översiktsplanen beskriver hållbarhetsbegreppets tre delar på nedanstående sätt. I det fortsatta arbetet med Nacka stad kan det bli nödvändigt att utveckla hållbarhetsbegreppet utifrån den täta stadens speciella förutsättningar, som stöd i arbetet med detaljplaner och markanvisningar.

Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet innebär en strävan efter balans mellan förbrukning av och tillgång på naturresurser. Ekosystemens produktionsförmåga ska behållas och påverkan på naturen och mänskors hälsa ska begränsas. Den långsiktiga målsättningen är ett kretsloppsanpassat samhälle där inga nya resurser behöver tas i anspråk. För Nacka innebär detta att bebyggelsen ska vara tillräckligt tät för att ge underlag för gemensam infrastruktur och för att inte ta i anspråk onödig mycket mark. För att den biologiska mångfalden ska säkerställas är det viktigt med en balans mellan grönska och bebyggelse samt att vattenkvaliteten är god i både sjöar och kustvatten.

Klimatförändringarna är en global fråga och ett av vår tids mest angelägna miljöproblem. Vi påverkar alla klimatet genom att produkter och tjänster vi använder leder till utsläpp av så kallade växthusgaser, främst koldioxid och metan. Ett ändrat klimat kommer att innebära ökad nederbörd, kraftigare svängningar i väderet och ökade temperaturer. Nacka måste därför ta sin del av ansvaret för att minska utsläppen av växthusgaser och begränsa klimatpåverkan och dess effekter.

Social hållbarhet

Social hållbarhet innebär ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls. Nacka ska ha en god livsmiljö och gott om mötesplatser för boende, arbetande, studerande och besökare. Nacka är certifierat som en säker och trygg kommun enligt WHO:s kriterier. Målet är att kommunen ska bli säker och trygg att leva och verka i, samt att olycksfall i alla åldrar ska minimeras. För att en social hållbarhet ska uppnås måste planeringen ta hänsyn till olika gruppars livssituation. Vardagslivet ser ofta olika ut beroende på kön, ålder, ekonomi, kulturell bakgrund och funktionsnedsättning. Det ställer olika krav på samhällsplaneringen vad gäller service, infrastruktur med mera. Alla ska ha samma rättigheter och möjligheter att röra sig fritt och verka i samhället. För att detta ska fungera måste alla grupper komma till tals i planeringsprocessen. En konstruktiv dialog med medborgarna förbättrar kunskapsunderlaget inför beslut, och gör det möjligt att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle, bland annat sett utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Ekonominisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet handlar om att hushålla med mänskliga och materiella resurser på lång sikt. Det förutsätter att Nacka är attraktivt för nya invånare, näringsidkare och besökare. Vi måste skapa vackra och stimulerande offentliga miljöer, attraktivt boende och goda utvecklingsmöjligheter för nya och befintliga företag. Vi måste också erbjuda bra service i form av skolor och omsorg, kultur- och fritidsaktiviteter, samt ett brent butiksutbud. Stadsbyggandet ska hushålla med samhällets resurser. Befintlig infrastruktur ska utnyttjas i första hand, och positiva värden i samhället och miljön ska bevaras och utvecklas. En ekonomisk hållbarhet underlättas också av en flexibel struktur som kan anpassas till marknad och konjunktur. God ekonomi innebär bland annat effektiv markanvändning och möjlighet att föryna och utveckla den byggda miljön. Strukturen bör därför vara så generell att den kan fungera för behov som skiftar över tiden.

STRUKTURPLAN FÖR NACKA STAD

Den utvecklade strukturplanen utgår från översiktspolanens strategi ”En tätare och mer blandad stad på västra Sicklaön”. En betydelsefull princip är att förtäta och låta bebyggelseöarna växa ihop. På så sätt kan västra Sicklaön bli den sammanhängande stadsområdet som beskrivs i den övergripande strukturplanen och visionen för Nacka stad. Den utvecklade strukturplanen innehåller nybebyggelse i en omfattning som möjliggör en levande stad. Nacka avser att bygga cirka 14 000 bostäder och 10 000 arbetsplatser till 2030. Strukturplanen innehåller dock betydligt mer bebyggelse eftersom utbyggnaden av Nacka stad inte kommer att upphöra 2030. Utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka är grundläggande för utvecklingen av Nacka stad och de tre stationerna, Sickla, Järla och Nacka centrum är betydelsefulla noder i stadsstrukturen.

Den utvecklade strukturplanen är en sammanvägning av olika intressen; utbyggnad av bostäder och verksamheter för att uppnå ”en tät och blandad stad”; utbyggnad av välfärdsfastigheter som skolor, förskolor, idrottsanläggningar och kulturlokaler för att täcka behovet i en stad med ökad befolkning; bevarande och utveckling av betydelsefulla naturområden och parker; samt tillräcklig teknisk infrastruktur för att motsvara framtidens behov i en tät stadsmiljö. Arbetsgruppen för Nacka stad har bestått av representanter för alla berörda enheter i kommunen och den föreslagna strukturen är ett resultat av olika avvägningar och kompromisser.

Samtliga kartor i dokumentet redovisar det sammanvägda resultatet. Temakartorna beskriver inte olika särintressen. De är endast ett sätt att redovisa fler detaljer än vad som vore möjligt i en enda karta.

För att tydliggöra visionen om en tät och blandad stad redovisas all ny bebyggelse som kvarter med illustrerade byggnader. Maneret är detsamma oavsett om det rör sig om färdiga detaljplaner på delar av Kvarnholmen, antagna detaljplansprogram i Nacka strand och centrala Nacka eller skisser på ett mycket tidigt stadium som i Skvaltan. Genom detta sätt att redovisa skapas en bild av den

framtidas stadsstrukturen i Nacka stad efter 2030. På kartan för stadsstruktur är det uppenbart att nyexploateringen i huvudsak är koncentrerad till tre större områden, Henriksdal-Kvarnholmen, Sickla-Plania och centrala Nacka-Nacka strand-Bergs gård. Utanför dessa områden redovisas en del förtätningsprojekt i befintlig bebyggelse. Det kommer även vara aktuellt med ytterligare förtätningsprojekt inom hela Nacka stad, då det idag inte går att överblicka alla framtida möjligheter.

Strukturplanens olika kartor

STADSSTRUKTUR - redovisar den grundläggande strukturen med kvarter, gator, torg och parker/natur.

BEBYGGELSE - redovisar en uppdelning i bostäder, verksamheter och olika typer av välfärdsfastigheter.

STADSRUM OCH GRÖNSTRUKTUR – redovisar olika typer av parker och natur, platsbildningar/torg, länkar och stråk samt möjliga Konsten att skapa stad-projekt.

TRAFIK – redovisar olika gatutyper, huvudcykelstråk och kollektivtrafik.

ETAPPINDELNING OCH GENOMFÖRANDE – redovisar utbyggnadsetapper och en möjlig indelning i olika detaljplaner.

Sammanfattande principer för ny bebyggelse

Hämtade ur de antagna planprogrammen för centrala Nacka och Nacka strand.

- Bygg tätt för en levande stad.
- Fasadlängderna och kvarteren bör brytas upp och hålla en varierad och måttlig skala.
- Gestaltningen av byggnader ska vara varierad i arkitektur, färgsättning och form.
- Bostadsbebyggelse ska huvudsakligen vara 5-6 våningar. Men det ska finnas inslag av bebyggelse där hushöjderna varierar betydligt mer, t.ex. vid Värmdöleden.
- Nya byggnader ska främst placeras i gatulinjen och inte friliggande. Motet med gatulinjen bör varieras i form med burspråk och indragningar. Om sockeln avslutas i rätt höjd skapas informella sittplatser.
- Bottenvåningar mot gator och platser bör ges en rumshöjd så att det är möjligt att inreda verksamheter i lokalen.
- Byggnader och gator ska placeras med utgångspunkt i områdets terräng. Där det krävs ska markens höjder tas upp av suterrängvåningar.
- På en gata där befintligt och nytt möts ska utformning ske så att de samspelet, utan att de för den delen behöver likna varandra.
- För att skapa rörelser och liv i gatuminjön ska entréer i huvudsak vändas ut mot gatan.
- Nya byggnader ska bidra till att rama in och levandegöra stadsrummet genom sockelvåningar med bland annat lokaler i ett eller två plan. Lokaltypen kan variera beroende på gatans utformning och hierarki.
- Större markparkeringar ska undvikas.

UTVECKLAD STRUKTURPLAN

Stadsstruktur

2016-11-30

- T - Tunnelbana
- S - Tvärbanan
- L - Saltjöbanan

- Bussterminal
- Sjövägen
- Kommungräns

- Ny byggnad
- Befintliga byggnader

- Strandpromenad
- Grönytor av betydelse

0 200 400 600 800 1000 m

ANVÄNDNING OCH OLika TYPER AV NY BEBYGGELSE

Mångfalden är viktig för den sociala hållbarheten. Nacka stad ska ha ett levande stadsliv såväl dagtid som kvällstid. Detta förutsätter en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, kultur, skolor, förskolor, nöjen och möjligheter till rekreation. Möjligheter till samutnyttjande i byggnader bör undersökas och eftersträvas. Särskilt viktig är blandningen av funktioner längs huvudstråk, knutpunkter för kollektivtrafiken och de allmänna platserna. En av de allra viktigaste aspekterna är att komplettera med funktioner, boendeformer och service som idag är underrepresenterade för att öka integrationen och berika stadslivet.

Ett varierat utbud av bostadstyper, storlekar på lägenheter och upplåtelseformer ökar mångfalden och den enskilda valmöjligheter och kan även underlätta för hushåll att bo kvar i området och behålla sitt sociala nätverk trots ändrade boendeförutsättningar. Det är viktigt att få till stånd särskilda boenden för äldre, student- och ungdomsboenden, grupp- och servicebostäder samt ett betydande antal hyresrätter. Tillgänglighet är viktigt att säkerställa, särskilt för äldre och funktionsnedsatta. Det är också betydelsefullt med ett fokus på barnperspektivet i all vidare planering.

Kultur, skolor och idrott integreras i staden

En levande stad förutsätter en blandning av bostäder, arbetsplatser, handel, kultur, skolor, förskolor, nöjen och möjligheter till rekreation. Lokaler direkt mot gatan, torg och stadsparkar kan fyllas med möjligheter till verksamheter, mötesplatser, kreativt skapande och fysisk aktivitet som olika grupper från olika delar av kommunen väljer att besöka. Ett utbud av både idrottsaktiviteter och annan fritidsverksamhet samt anläggningar är en naturlig del av den attraktiva levande staden, såväl i egna lokaler som i t.ex skolor. Flera verksamheter kan med fördel finnas i direkta anslutning till stadsgator och då ha en öppenhet mot en gata, där verksamheten ”spiller ut på gatan” och därmed bidrar till att göra gatuminjön händelsrik, attraktiv och samtidigt trygg eftersom det rör sig människor i närheten. Kultur, skolor och idrottsverksamhet har en självgående roll

i Nacka stad. De ska vara integrerade i staden och lätta att nå för alla kommuninvånare. Skolor och förskolor samt annan allmän service är funktioner som kräver särskilt god planering för att en god standard och anpassning ska kunna garanteras i den tätta staden.

Variation och flexibilitet

Den stenstad som växte fram under 1800-talet hade relativt små exploateringsenheter, vilket skapade en naturlig variation av arkitekturen och innehållet i byggnaderna. Idag är ofta exploateringsenheterna ett eller flera kvarter. Det är därför viktigt att sträva efter varierande exploateringsenheter så att mångfald i utseende, men också i upplåtelseformer, får forma Nacka stad. I en varierad fastighetsstruktur finns en större möjlighet att utveckla en stark lokal ekonomi. Denna variation kan skapa en mångfald av byggföretag i olika storlekar och konkurrensen på byggnadsmarknaden ökar. Den nya stadstrukturen ska även vara så generell att den kan passa olika behov över tiden. Det ska vara möjligt att ändra användning allt eftersom nya behov uppkommer. Förnyelsen ska kunna genomföras successivt.

Bebyggelsetyper och funktioner i Nacka stad

Kartan med bebyggelse redovisar olika bebyggelsetyper utifrån befintliga förhållanden, framtida möjligheter och behov samt marknadsmässiga förutsättningar. Målsättningen för västra Sicklön är en tät och blandad stad, men även i en blandad stad är olika lägen bättre lämpade för vissa funktioner än för andra. Kartan redovisar följande kategorier:

- **Ny bebyggelse, i huvudsak bostäder,** avser bostadshus, men bottenvåningarna utgörs även här till stor del av lokaler för verksamheter, särskilt mot huvudgatorna. Bostadskvarteren kan även innehålla nya eller utvecklade förskolor som särskilt markerats. Den redovisade bebyggelsen är placerad på mark som bedömts lämplig för bostäder.
- **Ny bebyggelse, i huvudsak verksamheter** utgörs dels av bebyggelse i goda kommunikationslägen (t ex tunnelbanestationer), där en marknad för kontor bör finnas, dels lägen vid trafikleder, som inte lämpar sig för bostäder.

- **Ny bebyggelse, blandat bostäder och verksamheter,** utgörs av bebyggelse i lägen som lämpar sig för verksamheter, men som även är bra bostadslägen. Dessa byggnader kan vara en blandning mellan bostäder och verksamheter.
- **Välfärdsfastigheter** innebär skolor, förskolor, idrottsanläggningar, lokaler för kultur och ny brandstation. För att kartan ska vara mer lättläst har symboler för olika funktioner använts. Det är viktigt att redovisa det framtida behovet av förskolor i strukturplanen, men i detaljplaneskedet kan det i vissa fall visa sig att andra kvarter är mer lämpliga för förskolor än de som pekas ut här.

Näringsliv

Över 70% av alla företag i regionen tillhör den ständigt växande tjänstesektorn. Det är också här som det bildas flest nya företag. Kännetecknade för tjänstesektorens lokaliseringsmönster är att den attraheras av stadsmiljöer av hög urban kvalitet. Det innebär att klassisk blandad stad inte bara blir en eftertraktad livsmiljö för boende utan i lika hög grad för tjänste- och serviceföretag. En dynamisk stadsmiljö är således en mycket logisk förutsättning för ett växande näringsliv och ekonomisk tillväxt. Ambitionen för Nacka stad är 10 000 nya arbetsplatser. Detta tillsammans med en utbyggd robust infrastruktur gör att det skapas mycket goda etableringsförutsättningar för företag i Nacka. För att lyckas med detta arbetar kommunen med en mängd olika planeringsinsatser för framgång. Några nyckelfaktorer har redan identifierats i arbetet:

- Håll ut och behåll fokus på inslagen riktning gällande arbetsplatserna.
- Fokusera på stråk, sammanhang och ”hot spots”, sprid inte ut.
- Väga behålla kontorsreservat på attraktiv plats.
- Rätt kompetens hos exploaterörer och kommun.
- Utveckla kommunikation och positionering tillsammans med aktörerna.
- Beskriv de unika lokaliseringförutsättningarna, utgå från det som redan finns.
- Hitta incitamentsmodeller och fördela risker.
- Etablera högskola eller universitet.
- Arbeta med ”mixed use” i byggnad, i kvarter och del av gata.
- Satsa på Nacka Ten - det krävs 10 aktiviteter för att få en levande plats.
- Flexibel access; entréer mot gata och kantstensparkering.

UTVECKLAD STRUKTURPLAN

Bebyggnelse

2016-11-30

Tunnelbana

Västbanan

Saltsjöbanan

Bussterminal

Sjövägen

Kommungräns

Befintliga byggnader

Grönytor av betydelse

Ny bebyggelse, i huvudsak bostäder

Ny bebyggelse, i huvudsak verksamheter

Ny bebyggelse, blandat bostäder och verksamheter

Ny bebyggelse, välfärdsfastigheter

● Särskilt boende för äldre

★ Ny eller utvecklad förskola

▲ Ny eller utvecklad skola

☒ Idrott

☒ Kultur

0 200 400 600 800 1000 m

VÄLFÄRDSFASTIGHETER

Grundläggande för stadsliv är att det finns möjligheter för människor att mötas. En genombänkt infrastruktur för kultur och fritid samt skola och förskola kan bidra till förutsättningslösa möten mellan människor som annars kanske inte hade fått kontakt med varandra. Intressanta attraktiva besöksmål, aktiviteter och arrangemang lockar besökare till området. Staden blir än mer levande då fler har anledning att besöka och vistas där, även de som inte bor där.

Kultur, idrott, fritid och olika arrangemang bidrar till att levandegöra stråk som blir attraktiva promenadvägar då kultur- och fritidsanläggningar kombineras med kommersiell verksamhet som butiker, caféer, restauranger, service, vård, omsorg mm. I kommersiell miljö, som bland annat tilltalar ungdomar och barnfamiljer, är det viktigt med platser där man kan vistas utan krav på inträde, konsumtion eller prestation och där det är tillåtet att vistas utan föränmälhan eller deltagande i organiserad verksamhet. Anläggningar, lokaler och verksamheter inom idrott, kultur och fritid bidrar till en mångfald, inte bara av människor utan också av olika fysiska rum och händelser.

Samtidigt som ett utbud av aktiviteter och mötesplatser berikar staden bidrar det även till en ökad integration och ett ökat antal utbyten mellan människor med olika bakgrund, som i sin tur bidrar till den sociala hållbarheten. Ett brett och varierat utbud av anläggningar och ytor där man tillbringar sin fria tid kan bidra till goda livsvanor och god folkhälsa. Ett levande stadsliv såväl dagtid som kvällstid bidrar till trygghet inte minst för barn, ungdomar och äldre.

Skola och förskola

Behovet av förskoleplatser för hela Nacka stad har beräknats utifrån 20 förskoleplatser per 100 nya lägenheter, med antaganden att lägenhetsstorleken på de planerade bostäderna är varierade. Skolbehovet har beräknats utifrån nuvarande kapacitet och antal barn i den framtagna befolkningsprognosens som baseras på tillskottet i antalet bostäder de kommande 15 åren. Hur stor gård som behövs för utomhuslek beror på förskolans eller skolan läge och kan variera beroende på om det finns t.ex. en park i direkt närhet. Utomhusytor kan

också sammnyttjas med andra verksamheter så som skolor/förskolor, äldreboende och fritidsverksamheter för ett effektivare marknyttjande. En del av en utomhusmiljö kan även placeras på ett tak. Både skolor och förskolor kan byggas i flera våningar och i bottenvåningar på flerbostadshus.

Utbildningslokaler går även utmärkt att kombinera med andra verksamheter såsom aktiviteter på eftermiddag- och kvällstid för exempelvis fritid- och kulturändamål. Kombinationer med äldreboenden och liknande är också möjliga. Det går även att med fördel kombinera utbildning med närlivsverksamheter.

Centrala Nacka och Skvaltan

För centrala Nacka beräknas det framtida behovet av skola vara ca 800 nya skolplatser. Detta innebär att en helt ny grundskola behöver byggas. Förskolebehovet beräknas till ca 850 platser. Nuvarande Kristallens förskola behöver få nya lokaler, ca 150 platser. I Skvaltan beräknas behovet av förskoleplatser till ca 260 st.

Nacka strand och Bergs gård

För områdena Nacka strands och Bergs gård skolbehov kan Jarlabergs skola byggas ut med ca 200 skolplatser. Ca 100 befintliga skolplatser i Nacka strand behöver nya lokaler. Förskolebehovet är beräknat till totalt ca 700 nya platser.

Sicklaområdet (Plania, Alphyddan, Finntorp)

För Sicklaområdet krävs en utbyggnad av Sickla skola eller någon av de andra befintliga skolorna. Totalt behövs ca 1 000 nya skolplatser och 580 förskoleplatser för Planiaområdets utbyggnad. Flera befintliga förskolor i Planiaområdet behöver också ersättas med nya lokaler, ca 200 förskoleplatser. Utbyggnaden på Nobelberget och Klinten kommer att generera behov av ca 160 platser. En förtäning i Finntorp genererar också behov av ca 80 nya förskoleplatser. Resterande delar av Sickla har inte beräknats.

Obs! Siffrorna anger nuläget i planeringen i oktober 2016. Samtliga siffror kan komma att ändras under planprocessens gång och då fler projekt med bostäder avancerar framåt.

Henriksdal, Finnboda, Kvarnholmen

För Kvarnholmen beräknas behovet skolplatser till 700. Henriksdal och Finnboda beräknas kunna tillgodoses genom en utbyggnad av Vilans skola med ca 200 platser. Behovet av nya förskoleplatser för de båda områdena uppgår till ca 820 platser. Ca 150 platser på Vilans skola behöver även ersättas.

Bostäder för sociala behov

Behovet av särskilt boende för äldre i Nacka stad är cirka 150 lägenheter å 30-35 kvm som fördelas i det aktuella området. Dessutom planeras för senior- och trygghetsbostäder. När det gäller bostäder enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) finns behov av cirka 50 lägenheter i Nacka stad. En gruppbostad består av sex lägenheter och en servicebostad av cirka 12 bostäder med tillhörande personal- och gemensamhetsutrymmen. Boendena ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för de personer som lagen omfattar. Tillgång till en bostad är en förutsättning för goda levnadsvillkor och det är viktigt att tillgodose behov för målgrupper som står utanför den öppna bostadsmarknaden. Den nya bosättningslagen som trädde i kraft i mars 2016 innebär att kommuner är skyldiga att ordna bostad för nyanlända invandrare med uppehållstillstånd, vilket har till följd att behovet av bostäder för detta ändamål kommer att vara mycket stort under Nacka stads hela utbyggnadsperiod.

Idrott och fritid

Det finns idag inga allmänt accepterade och vedertagna nyckeltal som anger vad ett område bör ha för utbud av möjligheter till att utöva olika aktiviteter på fritiden. De förslag som förs fram innebär att en del nya anläggningar kommer behövas för dagens behov och att en del befintliga anläggningar kommer behöva omlokaliseras. Därutöver kommer det behövas en resursförstärkning med helt nya anläggningar för att möta befolkningsökningen. Till grund för beräkningarna ligger, förutom befolkningsutvecklingen, föreningslivets efterfrågan av anläggningar för sin verksamhet, vad allmänheten har för förväntningar på ett utbud, inkomna synpunkter och förslag, jämförelser med andra kommuner, resultat i nationella och kommunala studier om ungas fritidsvanor,

bedömningar av vad som kan vara lämpligt och möjligt, utifrån antalet invånare och vad som brukar anses rimligt. De större, mer ytkråvande idrotts- och fritidsanläggningarna finns utplacerade på strukturplanekartan. De lite mindre aktivitetsytorna som kan rymmas i en park eller som kan samlokaliseras med andra välfärdsfastigheter finns inte utpekade i kartan, inte heller de befintliga anläggningar som ligger kvar i samma läge.

Centrala Nacka

I centrala Nacka planeras för ett nytt sportcentrum som ska vara kommunens huvudcentrum för idrott och event. Genom att samla många anläggningar i närheten av varandra kan ett nytt sportcentrum bli en trygg mötesplats som kommer att bidra till liv och rörelse i området. Samtliga befintliga anläggningar kommer att omlokaliseras. Nacka sportcentrum kommer att bestå av två ishallar, en simhall, två fullstora fotbollsplaner, friidrottsytör, fyra sporthallar och ett antal mindre anslutningslokaler för mindre idrotter. I området kommer det även behövas plats för skateboardpark, näridrottsplats och utegym. Fritids-gården behöver omlokaliseras och kan med fördel placeras vid näridrottsplats och skateboardpark i ett centralt läge med goda flöden. Järla sporthall och en mindre näridrottsplats vid Järla skola kommer att omlokaliseras.

Nacka strand och Bergs gård

En sporthall planeras i Jarlaberg i anslutning till skolan. Fler fotbollsplaner behövs i området och en 11-spelarbollplan planeras i Bergs gård. Möjlighet till näridrottsplats och utegym för att tillgodose behov av egenorganisrade aktiviteter kan utredas vidare i program och planarbete.

Sicklaområdet (Plania, Alphyddan, Finntorp)

I anslutning till Sickla skola byggs en fullstor sporthall och behov finns för en gruppträningslokal i direkt anslutning. Dagens anläggning är anpassad för gymnastik kommer att få en ny placering centralt i kommunen. På taket planeras för minst en 7-spelarbollplan. I området finns önskemål om ytterligare fotbollsplaner. Möjlighet till näridrottsplats och utegym för att tillgodose behov av egenorganisrade aktiviteter kan utredas vidare i det fortsatta planarbetet.

Henriksdal, Finnbona, Kvarnholmen

På Kvarnholmen planeras för en ny sporthall med en fotbollsplan på taket. I Henriksdal finns det behov av en fullstor sporthall och en fotbollsplan vid Vilans skola. En gemensam fritidsgård för området kan placeras vid Kvarnholmsvägen i anslutning till Vilans skola. Möjlighet till näridrottsplats och utegym för att tillgodose behov av egenorganisrade aktiviteter kan utredas vidare i program och planarbete.

Kultur

Kulturverksamheter och ett rikt kulturliv är fundamentalt för att skapa levande och attraktiva stadsmiljöer. Genom olika mötesplatser såsom kulturhus, bibliotek, konsthallar och museer skapas möjligheter för delaktighet, kreativt skapande, integration, lust, glädje och ökad trygghet i stadsrummet. I planeringen av plats för konst och kulturverksamheter behöver man ta hänsyn till antal invånare i olika befolkningsgrupper, behov av och efterfrågan på olika verksamheter, effektivt resursutnyttjande, tillgänglighet och attraktivitet vid utformning och placering av anläggningar och lokaler.

Centrala Nacka

Flera typer av publika anläggningar för kulturverksamhet och aktiviteter behövs för att stadsdelen ska bli attraktiv, levande och full av innehåll. Genom att samla olika verksamheter finns stora synergierffekter. Det planerade kulturhuset/upplevelsecentrat kan uppföras i kombination med en större scen som är möjlig att samutnyttja med externa scenkonstaktörer. I kulturhuset kan även finnas bibliotek, konsthall, olika möteslokaler, biograf, saluhall, restaurang och café. Det kan med fördel inrymma ytor för skapande verksamhet som kan utnyttjas över dygnets alla timmar. Nacka aula, med unik akustik, kan bli en framtida konserthall och i samma område kan musik- och kulturskolelokaler för dans, drama, nycirkus, bild och form utvecklas då behovet av lokaler är stort. Möjligheten att samutnyttja av lokaler i skolor efter skoltid behövs för att täcka behov och tillfredsställa närvhetsprincipen.

Sicklaområdet (Plania, Alphyddan, Finntorp)

Dieselverkstaden erbjuder ett brett kulturutbud, här finns behov av utökade ytor för täcka dagens flöde av besökare och möta den kraftiga befolknings-tillväxten i området. I den nya sporthall som planeras vid Sickla skola, kan en anpassning för nycirkus och dans utredas i planarbetet. I och kring Nobelberget finns tillfälliga platser för kultur- och nöjesverksamhet och kulturproduktion. För ett rikt framtid kulturliv krävs planing för lokaler och ytor anpassade för denna typ av verksamhet.

Henriksdal, Finnbona, Kvarnholmen

Ett nytt bibliotek planeras på Kvarnholmen. Här etableras en ny skola där samnyttjande av musik- och kulturlokaler är viktiga att beakta. Havrekvarnen är en kulturhistorisk byggnad som är byggnadsminnesmärkt. Eventuellt skulle kulturverksamhet kunna inrymmas i lokalerna.

Visionsbild från centrala Nacka av idrott och fritid i Nacka stad. En idrottsplats kombineras med sporthallar som är nedsänkta i marken med en fotbollsplan på taket. Bild White arkitekter.

STADSRUM OCH GRÖNSTRUKTUR

Det offentliga rummet eller stadsrummet är ett begrepp för platser dit allmänheten enkelt har tillträde, alla på lika villkor. Det som främst avses är gator, torg, parker och grönområden och deras funktion som formella eller informella mötesplatser. De offentliga rummen i staden har stor betydelse för stadslivet, upplevelser och vardagliga möten som demokrati, integration och samhällsutveckling.

De offentliga rummen definierar tillsammans med stadslandskapet och byggnadernas arkitektur en stads karaktär. De ska vara attraktiva mötesplatser för alla där möjlighet till att se och höra andra, möta andra och interagera med varandra ska kunna ges. Den fysiska utformningen av det offentliga rummet påverkar livet i det på flera sätt; hur många mäniskor och verksamheter som finns där, hur långt de är där och vilka typer av aktiviteter som är möjliga. Utgångspunkten är att gestalta Nacka stad utifrån det offentliga rummet. Gator, torg och parker ska utgöra stommen och inte vara överblivna ytor. Inom Nacka stad finns förutsättningar för en mångfald av offentliga platser där mötet mellan det gamla och det nya som tillsammans skapar stadsdelen kan ge en extra dimension. Kvalitéer i det offentliga rummet är en förutsättning för ett bra stadsliv. Staden blir på detta sättallas egendom, även om byggnaderna är privatägda.

I strukturplanen finns ett antal platsbildningar och torg utpekade som är extra viktiga att utforma och gestalta som mötesplatser i stadsrummet och som knutpunkter i strukturen. Platsbildningarna och torgen är markerade med gult i kartan och finns över hela Nacka stad. Varje stadsdel har minst en viktig plats och kommer att få flera mindre platsbildningar. I kartan finns även strandpromenader, naturreservat, närnatur och parker som också är viktiga stadsrum för en mångfald av aktiviteter för alla målgrupper.

Närbild till grönska och vatten

Det ska vara lätt att gå, cykla och röra sig i gröna, trivsamma miljöer på Nacka stad, från norr till söder och från ost till väst. Genom parker, utmed stränder, över berg, allt sammanbundet med gröna promenadstråk. De gröna promenad-

stråken utgörs av trygga park-eller naturstråk samt mer urbana trädplanterade gator och torg där gång- och cykeltrafikanter ges stort utrymme. Det ska också vara nära till vatten, park och natur i Nacka stad. Ingen bör ha mer än 300 m till en park eller 500 m till en stadsdelspark/stadspark. De flesta parker ska innehålla både natur och anlagd park. Alla parker har trivsamma platser för lek, samvaro, bollspel och kanske odling men karaktär och tema kan variera.

Mindre ytor – högre krav

På grund av den stora befolkningsökningen och förtätningen kommer andelen grönyta att minska per invånare i det framtida Nacka stad. Trots en kraftfull utbyggnad till år 2030 visar temakartan för grönstruktur, att en god park tillgång med hög tillgänglighet och en fungerande ekologisk infrastruktur är möjlig med medveten planering och hög kvalitet. I direkt anslutning till Nacka stad ligger även Nyckelviken och Nackareservatet som är stora områden för friluftsliv och biologisk mångfald.

Stadspark och stadsdelsparkar

Strukturplanen innehåller en modern stadspark i anslutning till Nacka stadshus. Den ska vara en stadsdelspark dvs. en större park för centrala Nacka och mälpunkt och mötesplats för hela Nacka stad men även för boende i övriga Nacka. Parken ska kunna erbjuda fest- och evenemangsplatser, idrottsytör, caféer och restauranger, lek med parklek, aktivitetsplatser för alla åldrar men också lugna rofyllda och vackra platser där stressade storstadsbor kan ta det lugnt. Den ska vara trygg och tillgänglig för alla. Här ska även rymmas flexibla platser t.ex. för tillfällig stadsodling, konstutställning och evenemang. Parken är mångfunktionell och ska tillgodose mångas behov. Man bjuds in till parken via öppna, spänande och tydliga entréer. Parken ligger nära kollektivtrafik och nås via ett utvecklat system av gång- och cykelstråk.

Parker och närnatur

De mindre närliggande parkerna erbjuder lek- och bollytor men även plats för samvaro och platser för lugn och ro. På grund av Nackas topografi består parkerna ofta av flera mindre delar, exempelvis en plan yta för bollspel och en

naturkulle med lekplats. Små bitar av natur är av stort värde för mindre barns lek, naturupplevelse och biologisk mångfald. De är betecknade i strukturplanen som närnatur. Strukturplanens utgångspunkt är att det ska finnas tillgång till parker och närnatur inom 300 meter från bostaden och att parken bör vara minst 1 hektar.

Större natur- och friluftsområden

Inom strukturplanområdet finns naturområdet Ryssbergen som planeras bli naturreservat. Detta ska bli en naturlig mälpunkt för utflykter och rekreation när Nacka stad växer fram. Ryssbergen ska erbjuda såväl lugna som varierande naturupplevelser. Området ska vara spänande och lockande för alla åldrar året om och det ska planeras så att besökare kan välkomnas utan att dess naturvärden minskas. I Ryssbergen finns möjlighet att betona och uttrycka stadsens närbild till naturen, samt att låta staden med ett modernt anslag möta naturen. I direkt anslutning till Nacka stad finns också de befintliga naturområdena Nyckelviken och Långsjön samt Nackareservatet söder om Järlasjön. Dessa är redan naturreservat.

Gröna promenadstråk

De gröna promenadstråk består av värdefull vegetation eller nya planteringar längs gator och parkvägar. De fungerar som slingor eller sträckor för rekreation och motion. De är ofta förbundna med natur- och parkområden och utgör en del av växter och djurs biologiska spridningsmöjligheter. Även kvartersmark med växtlighet på mark tak, balkonger eller väggar kan gynna den biologiska mångfalden, särskilt i anslutning till de gröna promenadstråk. Strövområden och vild natur återfinns på Ryssbergen, Svindersvik, Henriksdalsberget, Nackareservatet och i Nyckelviken. Här kan den biologiska mångfalden fortfarande vara hög genom att spridningskorridorer för ek- respektive barrskogsarter säkerställs på olika sätt. Gångpassager och tunnlar, t.ex. under Värmdöleden är infogade i olika spänande konstnärliga sammanhang som utvecklas i dialog med nackaborna och utgör naturliga och betydelsefulla delar i dessa gröna promenadstråk. Nordsydliga samband från Järla och Sicklasjön till Svindersvik, Ryssbergen och Nyckelviken är värdefulla promenadstråk och spridningskorridorer, särskilt för ek och eklevande arter. Dessa samband bör särskilt uppmärksammas mellan centrala Nacka och Nyckelviken.

UTVECKLAD STRUKTURPLAN

Grönstruktur och stadsrum

2016-11-30

- [T] Tunnelbana
- [S] Tvärbanan
- [L] Saltsjöbanan
- [B] Bussterminal
- [C] Sjövägen

- [■] Kommungräns
- [—] Väg
- [—] Befintlig bebyggelse
- [—] Planerad ny bebyggelse

- [■■■] Stadsdelspark
- [■■■] Park/Närbultur
- [■■■] Friluftsområde
- [■■■] Ej kommunal grönyta

- [●] "Konsten att skapa stad"
- [▲] Viktig grön entré
- [---] Gröna promenadstråk
- [····] Viktiga kopplingar att utreda
- [····] Strandpromenad

0 200 400 600 800 1000 m

Strand- och vattenområden

Västra Sicklaön är omgiven av vatten. De långa stränderna utgör en fantastisk tillgång med mycket stor utvecklingspotential i den framtida staden. Strukturplanen redovisar en utveckling av strandpromenader längs sjöar och kust. Det är även ett stort värde ur ett folkhälsoperspektiv att tillgängliggöra och tillvarata vattenrummen på ett bra sätt. När Nacka stad växer fram är det viktigt med en god tillgång till badplatser, möjlighet till paddling och fiske och en utveckling av antalet båtplatser i Saltsjön. Det är också viktigt att vintertid nå naturisar och skidspår. Vägarna till grön-, strand- och vattenområdena ska i möjligaste män utformas trafiksäkra och trygga, så att barn själva kan ta sig dit.

Grönytfaktor

Nacka kommun har under 2016 tagit fram en grönytfaktor för Nacka stad. En grönytfaktor är ett verktyg som hjälper staden att nyttja naturens urbana ekosystemtjänster. Det kan vara sociala- och rekreativa värden, biologisk mångfald, dagvattenhantering och reglering av lokalklimat. Grönytfaktorn premiärerar grönska som fyller flera av dessa funktioner. Den ska i ett första skede tillämpas på kvartersmark, både på privat och kommunägd fastighetsmark. Grönytfaktorn kompletterar strukturplanens grönstrukturt-karta och är ett verktyg för att nå en hållbar stad som ger förutsättningar för att långsiktigt skapa samband, tillgång och attraktivitet.

Illustrationsbild för stadsparken i centrala Nacka. Bild White.

Sammanfattande principer för stadsrum och grönstruktur

Hämtade ur de antagna planprogrammen för centrala Nacka och Nacka strand.

- Nacka stads delar ska sammanlänkas genom sammanbindande sträck och siktslinjer, både långa och korta.
- Omsorg och hög kvalité ska känneteckna utformningen av stadsrummen.
- Tillgänglighet – det offentliga rummet ska vara till för alla.
- Flexibilitet, valfrihet, mångfald och variationsrikedom ska bidra till dynamiska och attraktiva platser.
- Trygghet skapas t.ex. genom ökad medvetenhet, god överblickbarhet och genombliktnat belysning.
- Torg- och gaturum ska utformas på de gåendes villkor och god orienterbarhet ska eftersträvas.
- Gator och platsers utblickar är viktiga att ta tillvara.
- Vatten och grönska ska utgöra en positiv resurs samt integreras i gestaltningen av gatumiljöer och de offentliga rummen.
- Lokalt värdefull natur och grova träd ska identifieras och beaktas.
- Utformningen av det offentliga rummet ska underlätta för resande och byte mellan kollektiva färdmedel.
- Kulturvärdena och de olika historiska skikten i den fysiska miljön ska utvecklas och förvaltas.
- Medskapande och dialog ska präglä utvecklingen genom

Konstnärlig gestaltning

Offentlig konst och utformning av det stadsrummet har stor betydelse för platsens attraktivitet och människors välbefinnande. Dagens konst är morgondagens kulturarv. Den ska berätta något om oss och den tid vi lever i för kommande generationer. Detta förutsätter att planeringen för den konstnärliga gestaltningen utgår, inte bara från den aktuella platsen, utan från det offentliga rummet så att konsten blir en del av helheten. Offentlig konst ska komma in så tidigt som möjligt i stadsbyggnadsprocessen. Den offentliga konsten kan vara fast eller tillfällig och utförd i en mångfald tekniker som exempelvis video, skulptur, textil, ljud, ljus eller måleri. Konsten kan också med fördel vara funktionell och möjlig att interagera med. Öppna konsten är en process och strategi som togs fram i kommunen år 2008. Visionen är att Öppna konsten ska bjuda in, beröra och berika människor och mötesplatser. Den handlar bland annat om att Nacka ska vara som ett konstverk i sig och verka för möten mellan människor. Behov av konstnärliga gestaltningar på mötesplatser betonas och att konsten bör finnas där människor vistas. Prioriterade platser för konst är i nämnd ordning; torg, kollektivtrafik, äldreboenden, skolgårdar, parker, forskolegårdar, lekplatser, gator, busshållplatser, vandringsstråk och promenadvägar.

Konsten att skapa stad

Sammanhang

Nacka kommuns vision är Öppenhet & Mångfald och våra grundläggande värderingar är ”Vi har förtroende och respekt för människors kunskap och egna förmåga – samt för deras vilja att ta ansvar.” Det betyder att ambitionen att skapa bästa möjliga förutsättningar för människor att påverka utvecklingen i Nacka är mycket hög. Kommunfullmäktige har antagit fyra nya mål för utvecklingen av hela Nacka. Ett av dem är ”**BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA** - Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer.”

Visionen

Nacka stad ska enligt visionen vara en nära och nyskapande stadsdel. För att kunna vara nyskapande behöver vi utmana våra sätt att tänka och göra när vi bygger stad. Nacka kommun driver därför sen år 2013 "Konsten att skapa stad" där vi arbetar aktivt och medvetet med konst, kultur, konstnärlig kompetens och medskapande som verktyg och resurser i stadsutvecklingens olika faser.

Fyra strategier

Konsten att skapa stad vilar på fyra strategier eller "spelregler":

- 1) Ansvarsfullt och hållbart - ta hänsyn till alla hållbarhetsaspekter i de insatser vi genomför, inte bara för stunden utan även för en framtid. Vi utvecklar staden främst för kommande generationer - ett ansvar som sträcker sig långt utanför individen.
- 2) Mod, kreativitet och innovation - utmana etablerade arbetsätt och etablerade antaganden och skapa sammanhang där olika perspektiv kan brytas mot varandra. Det ökar kreativiteten och skapar förutsättningar för nya innovatörer.
- 3) Tillsammans i samspel - håll en öppen, transparent och generös dialog med exploater, boende, besökare och andra aktörer
- 4) Välkommande under tiden - skapa en välkommande miljö även under byggtiden, t ex "oaser i byggkaos". Människor ska inte behöva vänta tills allt redan är färdigbyggt och klart för att känna sig inkluderade och välkomnade. Ett tillfälligt café, ett event eller en pop-up-park kan tillföra en bra energi mitt i byggkaos och flytta uppmärksamheten till något positivt.

Syfte med en insats

Det kan finnas flertalet anledningar och syften bakom en insats/aktivitet, t ex:

- Skapa en attraktiv och innovativ stad
- Sätta ljus på eller uppmärksamma en plats eller händelse
- Utveckla en identitet för en plats, stråk eller område

- Erbjuda oaser i byggkaos
- Aktivera en "död" byggnad eller plats
- Skapa kvalitativa offentliga rum där människor trivs och mår bra
- Skapa ökad hastighet och kostnadseffektivitet

Olika typer av aktiviteter

Vi har delat in aktiviteter och insatser i tre olika kategorier eller växlar (1,2,3) beroende på karaktär och tidsomfattning:

- 1) "TOMTEBLOSS" - Lyser upp en kort stund – upp till en vecka. Tillfälliga och kortvariga insatser/aktiviteter såsom festivaler och evenemang av olika slag.
- 2) "LÄGERELDAR" - Lyser upp och värmer lite längre - från en vecka upp till fem år. Tillfälliga och lite längre insatser/aktiviteter såsom aktivering av tomma lokaler, pop-up-parker och andra installationer som kan fungera som inspiration eller "oaser i byggkaos"
- 3) "LAVA" - Väller fram, lyser upp och värmer, stelnar och blir permanent. Insatser och aktiviteter som leder till en permanent installation av bestående karaktär såsom unika attraktiva målpunkter med konstnärlig höjd och/eller utveckling av offentliga platser genom aktivt medskapande av medborgare.

Platsutveckling

Flera områden i Nacka stad har potential att utvecklas till unika besöksmål. Genom att ta tillvara på de karaktärsdrag som redan finns och utveckla nya ska vi fylla staden med starka destinationer med tydlig identitet för en sammanhållen helhetsupplevelse.

Tematiska stråk nor-syd

Värmdövägen och Värmdöleden skapar ett snabbt flöde rakt genom staden i väst/östlig riktning. För att motverka känslan av genomfartsled och stärka den egna identiteten i Nacka stad arbetar vi med att skapa en tydlig tematisk och konstnärlig gestaltning av utpeckade nord/sydliga stråk.

Bild från ett Konsten att skapa stad-projekt, KOLIBRI på Kvarnholmen med fokus på medskapande där boende skapat en egen park. Planerad byggstart höst 2015. Bild StudioRAM.

Ingredienser/Principer

Samtliga insatser skall innehålla flera eller alla av ingredienserna:

- Medskapande där flera olika perspektiv tas tillvara (mångfald)
- Identitetsskapande platsutveckling
- Konstnärlig kompetens och kvalitet
- Välkommande under tiden
- Platsmarknadsföring

Ett förhållningssätt

Konsten att skapa stad står för en inställning och ett förhållningssätt, och genomsyrar stadsutvecklingen i Nacka kommun. Exploater skall anamma Nackas ambition att levandegöra Nacka på ett nyskapande sätt, och driva en utvecklingsprocess som inkluderar medborgare, konst, kultur och konstnärlig kompetens från början av utvecklingen av varje aktuellt område. Detta kan ske antingen tillsammans med Nacka kommun eller på egen hand.

Se vidare www.nacka.se/konstenattskapatstad

TRAFIK

Den utvecklade strukturplanen redovisar ett gatunät som har tagits fram för att skapa ett väl fungerande trafiksystem i Nacka stad med huvudgator, lokalgator, regionala och lokala cykelsträck. Målsättningen är att ge invånarna goda förutsättningar för att använda andra transportsätt än egen bil. Det ska i första hand vara enkelt att gå, cykla och åka kollektivt, vilket kommer att kräva infrastruktursatsningar för dessa trafikslag. Gatunätet ska fungera väl i den tät och blandade staden. Det ska ha hög trafiksäkerhet, tillgänglighet och framkomlighet samt vara attraktiva och estetiskt tilltalande offentliga rum.

Trafiken ska fungera inom Nacka stad, mellan olika kommundelar och över kommungränsen. Det kommer att behövas ett sammanhållet och finmaskigt gatunät med flera kopplingar mellan huvudgatorna. På så sätt kan gatorna avlasta varandra. I en allt tätare stad med fler invånare ökar belastningen på gatunätet och framkomligheten i högtrafik kommer att minska. Kollektivtrafikändelns och andelen som går och cyklar behöver därför öka för att bibehålla möjligheterna att förflytta sig och samtidigt ha en acceptabel framkomlighet i gatunätet.

Gatunätets struktur

Gatunätets struktur är viktigt för att binda samman Nacka stad. Strukturen ska även skapa förutsättningar för att koppla ihop Nacka stad med övriga kommunen och regionen. Den nya Kvarnholmsförbindelsen och överläckningen vid Nacka centrum tillsammans med huvudgatunätet skapar goda kopplingar i Nacka stad. För att skapa ökad regional tillgänglighet behövs en östlig förbindelse.

Gatunätet är indelat i huvudgator och lokalgator. Huvudgatorna kan variera i storlek och antal körfält beroende på exempelvis trafikmängder, husens höjd och verksamheter i husens bottenvåningar. En huvudgata kan också ändra karaktär på olika sträckor beroende på gaturummets förutsättningar. Befintliga huvudgator skapar ofta barriäreffekter som i kommande planering ska arbetas bort så att gatorna blir mer stadsmässiga. Samtidigt är det viktigt att ha god framkomlighet längs huvudgatorna inte minst för gång, cykel, kollektivtrafik

och leveranstrafik. För att fler ska välja att gå, cykla och åka kollektivt ska infrastrukturåtgärder genomföras för dessa trafikslag. Stor vikt ligger på att ge plats för kollektivtrafikkörfält längs huvudgator med höga busstrafikflöden för att prioritera framkomligheten och göra det mer effektivt att åka buss. Längs huvudgatorna ska det även finnas god plats för huvudcykelstråken och för gående.

Den viktigaste huvudgatan i Nacka stad kommer även fortsatt att vara Värmdövägen. Längs gatan ska busstrafik prioriteras och det regionala cykelstråket ska ha god standard för att uppmuntra cykelpendlings. Genom att Saltsjöbanan höjs upp på en sträcka av cirka 300 meter skapas en koppling mellan Planavägen och Värmdövägen. Järlaleden kan därmed utformas mer stadsmässigt. Genom att fördela trafiken i ett sammanhängande gatunät ökar framkomligheten medan sårbarheten minskar.

Aven med den föreslagna kopplingen mellan Planavägen och Värmdövägen kommer Järlaleden att ha en viktig roll i det framtida trafiksystemet. Järlaleden bör dock byggas om och utformas som en stadsgata.

Kollektivtrafik

Många projekt framöver kommer att bidra till ett utvecklat kollektivtrafiknät i Nacka stad. Det handlar framför allt om den kommande tunnelbanan med stationer i Sickla, Järla och Nacka Centrum. Utöver det rustas Saltsjöbanan upp vilket skapar möjlighet till högre turrtäthet. Tvärbanan förlängs till Sickla och skapar förutsättningar för en bättre tvärkoppling. Busstrafiken utvecklas med trafik både till Slussen och till en ny bussterminalen som placeras i anslutning till tunnelbanestationen i Nacka centrum. Genom de nya kopplingarna i kollektivtrafiken skapas nya resmönster över kommungränserna. Lokal busstrafik kommer även fortsatt att ha stor betydelse för resor inom kommunen. Utöver dessa kollektivtrafikslag finns även Sjövägen som kopplar samman Nacka med Stockholm och Lidingö.

Parkerings

Parkerings är ytterst viktigt och kan vara svårt att få plats med i en stadsmiljö, där marken är värdefull. När det gäller markanvändning kan man effektivisera genom att skapa gemensamma lösningar, så kallade parkeringsköp. Detta gäller särskilt inom områden där det finns en blandning av bostäder, butiker och kontor. Nacka har antagna parkeringstal som ska tillämpas vid detaljplanläggning. Nacka kommer inom kort anta nya så kallade flexibla parkeringstal som anpassas efter varje projekts förutsättningar och läge i staden. Parkeringsstalen syftar till att säkerställa att boendeparkerings sker på kvartersmark så att stadens allmänna gator kan användas till angöring, korttidsparkering och leveranser. Parkerings på allmänna gator kommer att vara avgiftsbelagd.

Överläckning av Värmdöleden

I strukturplanen redovisas en överläckning av Värmdöleden, som länkar samman centrala Nacka med Nacka Strand, Jarlaberg och Nyckelviken. Överläckningen skulle kunna bli en viktig offentlig plats med mycket stadsgrönska. Överläckningen av Värmdöleden samordnas med tunnelbanestationen Nacka centrum och med den nya bussterminalen.

UTVECKLAD STRUKTURPLAN

Trafik

2016-11-30

- Tunnelbana
- Tvärbanan
- Saltsjöbanan
- Kommungräns

- Busstation
- Sjövägen
- Östlig förbindelse - Oklart läge, pågående planprocess

- Ny byggnad
- Befintliga byggnader
- Grönytor av betydelse
- Strandpromenad

- Motorväg
- Huvudgata
- Lokalgata
- Cykelväg huvudnät
- Cykelväg regional

0 200 400 600 800 1000 m

STADSGATOR

Utvecklingen av Nacka stad innebär inte enbart en stor förvandling i form av ny bebyggelse för bostäder och verksamheter, utan i lika hög grad för ytorna där emellan - gator, platser och sträck där vi förflyttar oss mellan stadsens olika delar, där invånare och funktioner knyts samman och där trafiken till och från andra delar av regionen leds in och ut. Gatornas och gatunätets utformning präglar både områdets struktur och karaktär och utgör grunden för den infrastruktur som gör stadslivet möjligt.

I Nacka stad är det av största vikt att lämna idén om vägen och gatan som en enbart för trafik. I den tätta staden är det offentliga rummet stadsens viktigaste rum och i det utgör gatorna den största delen. Gaturummet är invånarnas gemensamma, en del av staden som alla måste förhålla sig till. Gatan är entrén till våra bostäder och arbetsplatser, den är del av vår utsikt, ofta det första vi ser när vi känner ut på morgonen och kanske det sista vi ser av vår omgivning när vi drar ner gardinen. Gestaltningen ska därför ske med stor omsorg. Längs trottoarerna möter vi både bekanta och främlingar, vi utträttar ärenden, besöker serveringar, tar promenader osv. I den tätta staden är det begränsat med utrymme, på stadsgatorna får funktioner och trafikslag samsas om de gemensamma ytorna. Förhoppningsvis leder det till ömsesidig uppmärksamhet, respekt och trivsel i ett kvalitativt gaturum.

Gatustandard i Nacka stad - att planera med moduler

I arbetet med strukturplanen uppmärksammades behovet av samsyn kring gatustandard i den kommande stadsmiljön. Genom enighet och förståelse om gatusektionerna kan stadsbyggnadsprocessen effektiviseras och stadsgatornas driftbarhet säkerställas. I detta syfte har planeringsunderlaget *Gatustandard i Nacka stad* tagits fram. Gaturyperna är uppbyggda med ett modultänk och har som målsättning att ge förutsättning för ett stadsmässigt uttryck och fungerande underhåll. Huvudgator kan variera i storlek och antal körfält. Siktlinjer och rumsbildningar ska beaktas.

Tanken är att gaturummet går att bryta ner i planeringsmoduler för respektive funktion, som byggs ihop på olika sätt för att få önskad karaktär på gaturummet. Modulerna är mätsatta efter aspekter som trafiksäkerhet, tillgänglighet och krav på drift och underhåll, exempelvis snöröjning. I dokumentet anges även hur dagvattnet på gatorna i Nacka stad ska renas och fördröjas genom växtbäddar (LOD) innan de leds vidare till dagvattenledningar.

När gaturummet inte räcker till bör man istället för att minska ner måtten på modulerna, värdera respektive moduls funktion och lyfta bort den funktion som har minst värde utifrån gatans helhet. Fördelen med detta är att funktion och drift inte riskerar att försämras. Det är exempelvis bättre att helt ta bort parkering längs en sida till fördel för en fullgod möbleringszon för träd mm, än att minska samtliga mått till en gräns där träden inte får rätt förutsättningar att växa, där parkeringarna blir för trånga och gatudriften försämras.

I utvecklingen av Nacka stads gator ska modulmåtten efterföljas i största möjliga utsträckning. Många av framtidens gator finns dock redan idag. En del förutsättningar går att justera och modifiera medan andra är mer begränsande och svåra att ändra på. Avsteg blir då nödvändiga, men ska motiveras.

Utöver modulsystemet tar rapporten upp andra funktioner i gaturummet som inte går att tillämpa med moduler. Dessa är gångfartsområde, busshållplatser, gatubelysning, dagvatten samt infrastruktur under mark. Gatustandard i Nacka stad är ett levande dokument som kan och ska förändras efter behov.

Exempel på gatumoduler.

Idéskiss över Värmdövägen som stadsgata vid Saltsjöbanans upphöjning, White Arkitekter.

Nacka stads huvudgator

Det planerade trafiknätet med huvudgator och lokalgator består både av befintliga gator som ska byggas om och gator som ska byggas ut. Planeringen av gaturummet ska ske utifrån Fundamenta, Gatustandard i Nacka stad samt kommande bebyggelseplanering. Värmdövägen, Järlaleden och Kvarnholmsvägen, som alla är befintliga huvudgator med stadsdelsövergripande betydelse för trafiken på västra Sicklaön, har studeras översiktligt. För att skapa ett robust nät bör även övriga huvudgator på västra Sicklaön studeras. Syftet är inte att bestämma en enhetlig utformning av huvudgatornas hela sträckning genom Nacka stad. Långa gator kan med fördel omfatta sekvenser av olika karaktärer då variation berikar upplevelsen av gaturummet och staden på många sätt. Huvudgatans övergripande och sammanlänkande funktion får dock inte förbises, utan ska istället tydliggöras. Det offentliga rummet är stadsens viktigaste och bör vara lika genombräkt som stadsens övriga delar. Genom medveten gestaltning, anpassning till platsen och den planerade bebyggelsen kan användningen av gatan ändras.

Värmdövägen

Utbyggnaden av Nacka stad kommer förvandla västra Sicklaön, men Värmdövägen kommer att finnas kvar och behålla sin centrala funktion. Ambitionen är dock att förändra dagens barriärskapande trafikled, med bitvis överdimensionerade ytor för biltrafik, till en sammanhållande stadsgata där kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafiken prioriteras. Värmdövägen sträcker sig igenom Nacka stads alla delar, från Henriksdal och Sickla i väster till Saltsjöbadsleden i öster. På delar av sträckan kommer gatan att anpassas till en total omvandling, förtäring och ny bebyggelse längs dess båda sidor, på andra sträckor där topografin och Saltsjöbanan sätter sina gränser blir förändringarna mindre. I och med sammankopplingen med Planiavägen öppnas Värmdövägen upp mot söder, vid Järla skapas en mer yttreffaktiv och stadsmässig trafikplats och på ett antal punkter kommer Värmdövägen att anslutas av nya tvärgator. Värmdövägen kommer att intereras med sin omgivning och präglas av täthet, både sett till aktiviteter, upplevelser och det faktiska gaturummet; ingredienser som särskiljer en stadsgata från en trafikled, vars syfte i huvudsak är snabb och hinderfri förflyttnings mellan glest liggande målpunkter.

Idéskiss över Värmdövägen som stadsgata i centrala Nacka, White Arkitekter.

Kvarnholmsvägen

Kvarnholmsvägen kommer fortsättningsvis utgöra ett centralt stråk genom den framväxande stadsbebyggelsen från Henriksdal till Kvarnholmen. Samma förhållningssätt som för Värmdövägen ska därför tillämpas.

Järlaleden

Genom den föreslagna kopplingen mellan Planiavägen och Värmdövägen kan Järlaleden avlastas. Betydelsen av Järlaleden öster om Planiavägen minskar visserligen med den föreslagna kopplingen. Genom att fördela trafiken i ett sammanhängande gatunät ökar framkomligheten medan sårbarheten minskar. Behovet av Järlaleden och dess framtida funktion måste utredas vidare. Vägen skulle kunna omvandlas till stadsgata och i huvudsak vara till för boende och bussar. Gator blir generellt mindre attraktiva som genomfart om hastigheten sänks och gång- och cykeltrafikanter får en tydligare plats. Den framtida lösningen måste även anpassas till en attraktiv park i Kyrkviken och alternativet att göra området helt fritt från bil- och busstrafik ska också utredas.

Idéskiss över Kvarnholmsvägen som stadsgata, 2BK Arkitekter.

MILJÖ, RISKAFTORER OCH AVFALL

Luftkvalitet

Nacka stad planeras i första hand för gång-, cykel- och kollektivtrafik. Ett minskat bilberoende är en förutsättning för att luftkvaliteten i staden ska vara god. Bedömnings av halter av partiklar och kväveoxider ska göras i alla planprogram och detaljplaner för att säkerställa att miljökvalitetsnormerna för luft inte överskrids. Om bedömningen visar att miljökvalitetsnormerna riskerar att överskridas ska detaljerade beräkningar göras och planen anpassas därefter.

Förorenad mark

Som underlag till denna strukturplan finns en karta som pekar ut områden där det finns risk för markföroreningar. Det kan till exempel vara områden där det legat en kemtvätt, bensinmack, handelsträdgård eller bilverkstad. Även sanerade områden kan vara förurenade, eftersom man ofta inte har som mål att totalsanera, utan att den planerade markanvändningen ska vara säker. Om man ska ändra markanvändning inom tidigare sanerade områden, så är det därför viktigt att kontrollera vad som gjorts, vilka föroreningar som finns kvar och vilka åtgärder som behövs för kommande markanvändning. Några exemplen är när man bygger bostäder på tidigare industrimark, när man anlägger husgrunder på lågre marknivå och när man bygger infiltrationsdammar. Utöver kända förurenade platser finns det alltid en risk att mark kan innehålla föroreningar som vi inte känner till. Därför är det viktigt att i ett tidigt skede undersöka mark som ska exploateras så att risken för spridning och exponering minimeras. Sanering ska helst ske innan bebyggelse uppförs i anslutning till saneringsområdet.

Buller

Nacka stad tillhör Stockholmsregionens centrala regionkärna. Tunnelbaneutbyggnaden kommer att stärka områdets kollektivtrafiksystem väsentligt. Trafikprognoserna pekar ändå mot att trafikmängderna kommer att öka. Ljudnivån i stora delar av området har en ljudnivå över 55 dBA ekivalent ljudnivå, vilket förordningen för trafikbullar benämner som ett riktvärde där buller måste beaktas. Med de bullerkällor som alstras i och kring området måste placering och utformning av bostäder ske varsamt för att skapa attraktiva kvarter/områden med goda ljudmiljöer. Det är också viktigt att säkerställa en god ljudmiljö i skolor, på skolgårdar och lekplatser samt i områdets parker.

Farligt gods

Värmdöleden är en primär transportled för farligt gods och fungerar även som omledningsväg för Essingeleden. Det innebär att en överläckning och alternativ tunneldragning blir en fråga av mellankommunalt intresse. En överläckning eller tunneldragning förutsätter ett samarbete med berörda kommuner, Trafikverket, Länsstyrelsen och eventuellt andra myndigheter. Behov av omledningsvägar ska uppmarksamas. Överläckningen och annan bebyggelse i området ska dimensioneras och utformas på ett sådant sätt att de inte påverkas av en olycka med farligt gods på Värmdöleden. Områdena vid tunnelmynnningarna ska utformas så att de inte uppmuntrar människor att vistas där längre än nödvändigt.

Länsstyrelsen redovisar rekommenderade skyddsavstånd för ny bebyggelse vid led för farligt gods. När västra Sicklaön förvandlas till en tät och blandad stad är det dock varken möjligt eller önskvärt att hålla de skyddsavstånd som Länsstyrelsen rekommenderar. Kommunen avser därför att ha en dialog med Länsstyrelsen och Trafikverket kring alternativa skyddsåtgärder i de områden där de rekommenderade skyddsavstånden blir omöjliga att hålla.

Avfall

För att nå en hög utsorterings- och återvinningsgrad krävs bruksvänlighet, bekvämlighet och ett lättbegripligt system. Även äldre och personer med funktionshinder ska kunna lämna merparten av sorterat dagligt avfall, helst vid porten eller i dess närhet. Det ska läggas stor vikt vid att underlätta hämtningspersonalens arbetsmiljö.

Mat- och restavfall från flerbostadshus

System för insamling av mat- och restavfall ska utformas så att det blir enkelt att sortera rätt och att tillgängligheten blir god. Avstånd till avlämningsplatser från entrén för mat- och restavfall bör enligt Boverkets allmänna råd maximalt uppgå till 50 meter. Nacka kommun strävar efter kortare avstånd för att öka tillgängligheten. Mängden transporter ska minimeras, både av miljö- och trivselskäl. Systemen ska dimensioneras så att hämtning maximalt behöver göras

en gång i veckan per fraktion. Det ska läggas stor vikt vid utformning av avfallsystemet så att en estetisk hög standard/stadsmässig karaktär uppnås.

I Nacka kommun ska maskinella system, exempelvis bottentömmande behållare eller stationär sopsug, prioriteras framför manuella system som soprumslösningar med kärlnantering. Nacka kommun förordar bottentömmande behållare eller stationär sopsug beroende på lokala förhållanden och bebyggelsens utformning. I vissa fall kan även andra maskinella system såsom mobil sopsug bli aktuella. Matavfallskvart till separat tank är ett bra alternativ för insamling av matavfall, men är idag ett kostsamt system. För större kök, som restauranger, skolor eller förskolor, rekommenderas matavfallskvart till tank.

Bottentömmande behållare är behållare som töms med hjälp av kranbil och kan vara helt eller delvis nedsänkta i marken eller placeras helt ovan mark. Bottentömmande behållare ska placeras så att det vid tömning inte medföljer lyft över cykelbana eller parkerade bilar. I trafikintensiv miljö accepteras inte lyft över gångbana. Bottentömmande behållare ska placeras på fastighetsmark invid en angöringsyta eller i gatrummet beroende på vad som är lämpligast i det enskilda fallet. I de undantagsfall där varken bottentömmande behållare eller andra maskinella system är möjlig att använda, kan soprum medges. I dessa fall ska stor vikt läggas vid placering och utformning av soprum för att uppnå en god arbetsmiljö för hämtpersonalen.

Grov-, el- och farligt avfall samt återbruksmaterial från flerbostadshus

Nacka kommun har inlett ett arbete med att etablera återvinningscentraler i miniformat så kallade mini-ÅVC, där boende kan lämna grov-, el- och farligt avfall samt återbruk (exempelvis kläder, leksaker, husgeråd, sportartiklar). Mini-ÅVC ska bidra till ökad materialåtervinning och återbruk. För att uppnå en god tillgänglighet och service bedöms behovet vara cirka 15 mini-ÅVC i Nacka stad. Mini-ÅVC ska vara lättillgängliga för främst fotgängare och cyklister med möjlighet till parkering av enstaka fordon och till tömning med lastbil.

Förpackningar och tidningar från flerbostadshus

Insamling av förpackningar och tidningar sker idag genom återvinningsstationer och fastighetsnära insamling. En återvinningsstation är en publik insamlingsplats för förpackningar av plast, metall, papper, färgat/ofärgat glas, tidningar och batterier.

Här kommer det fortsatt att behövas återvinningsstationer om behovet inte går att lösa på annat sätt t.ex. genom en mini-ÅVC.

- Sickla, Planiavägen
- Nacka Forum (vid Ingo-macken)
- Kvarnholmsvägen
- Henrikdalsberget

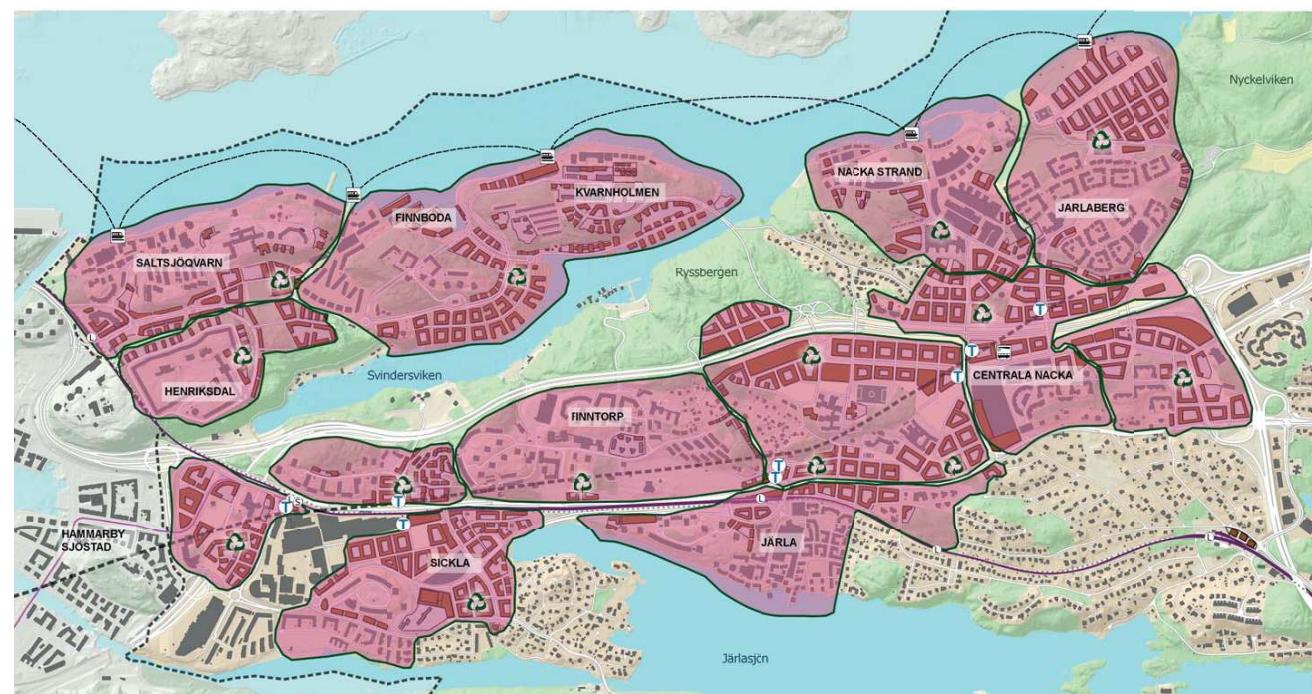
Bilden exemplifierar funktion och utformning av mini-ÅVC i stadsmiljö.

Karta över mini-ÅVC, ungefärliga placeringar.

I Nacka strand, Ekudden och Alphyddan saknas idag återvinningsstationer och det behöver därför kompletteras med möjligheter för insamling av förpackningar, tidningar och batterier. Det kan ske genom återvinningsstationer alternativt att de integreras med kommande mini-ÅVC. I centrala Nacka, Nobelberget och Bergs gård, som idag i princip saknar befintlig bebyggelse, behöver det planeras för återvinningsstationer, fastighetsnära insamling alternativt att dessa funktioner integreras med mini-ÅVC. Det ska läggas stor vikt vid utformningen av återvinningsstationerna, så att en estetisk hög standard och stadsmässig karaktär uppnås.

Avfall från verksamheter

För verksamhetens behov av avfallsutrymmen ska lämpliga ytor reserveras. Avfallet från verksamheter ska kunna hanteras separerat från hushållens avfall, både gällande det hushållslikta avfallet (rest- och matavfall) och övriga avfalls slag som kan uppkomma. Avfallets mängd och sammansättning beror på verksamheternas karaktär. Verksamheter ska ges möjlighet att sortera ut mat- och restavfall, samt förpackningar och övriga fraktioner efter behov. För förskolor och skolor eller restauranger med större mängder matavfall bör en avfallskvarn till sluten tank installeras.

VATTEN OCH AVLOPP OCH DAGVATTEN

Vatten och avlopp

Hela Sicklaön ligger inom fastställt verksamhetsområde för vatten och spillvattnetavlopp. Vad gäller dagvatten ligger större delen av Sicklaön inom verksamhetsområde för denna vattentjänst. Den samlade planerade exploateringen i Nacka stad kommer att ställa stora krav på befintliga vatten- och avloppsanläggningar på Sicklaön. För att hantera de kommande kraven på VA-anläggningarna, som exploateringarna innebär, genomförde VA- och avfallsenheten under 2014 en strukturutredning med syfte att

- ta reda på vad exploateringarna kan innebära kapacitetsmässigt för befintliga system
- utreda behovet av eventuella förstärkningsåtgärder på befintligt ledningsnät för vatten, spillvatten och dagvatten
- föreslå översiktliga åtgärder som behövs för att kunna hantera framtida vattenförsörjning och avloppshantering på Sicklaön.

Utredningen visar att exploateringen inte medför behov av ny sammanhängande övergripande struktur för ledningsnätet. Emellertid kommer exploateringarna med mycket stor sannolikhet att medföra behov av omfattande kompletterningar och förstärkningar av de befintliga ledningsnätet. Kompletteringarna kommer att innebära stora behov av investeringar.

Vatten

Nacka förs med vatten från Stockholm Vattens ledningsnät via pumpstationerna vid Stensö och Lugnet. Via Stensö försörjs normalt Älta, Fisksätra/Saltsjöbaden, och Boo. Via Lugnet försörjs normalt Sicklaön. Mellan de båda systemen finns en förbindelseledning mellan Östervik och Sicklaön som säkerhet mot vissa driftstörningar. Sedan tidigare finns en utredning av kommunens framtida vattenförsörjning fram till år 2033. Utredningen visade på ett antal åtgärder som behöver göras för att säkerställa vattendistributionen i hela kommunen samt mot Värmdö. Den tidigare genomförda utredningen ligger till grund då man nu studerat behovet av eventuella förstärkningsarbeten för vattendistributionen med hänsyn till kommande expansion på västra Sicklaön. Sedan tidigare rekommenderade åtgärder vidtagits, erfordras inga ytterligare större åtgärder för att trygga Sicklaöns vattenförsörjning fram till år 2030/2040.

Spillvatten

En inventering av kommunens avloppspumpstationer utfördes år 2013 med syfte att upprätta en långsiktig plan för renoveringsåtgärder. Utredningen omfattade 57 avloppspumpstationer i hela kommunen varav nio ligger inom området för projektet Nacka stad. I samband med strukturutredningen för VA 2014 genomfördes en hydraulisk modellering av spillvattenledningsnätet på Sicklaön med syfte att ta fram en översiktig bild av ledningsnäts kapacitet. Kommande exploateringar belastar befintligt spillvattensystem vilket kommer att medföra att ledningsnätet på vissa sträckor behöver dimensioneras upp. Kapaciteten behöver byggas ut i vissa pumpstationer. Dessutom har en flaskhals vid anslutningen av Nackas centrala spillovattentunnel till Stockholms nät identifierats. Åtgärder för detta krävs dock först mot slutet av genomförandeperioden för Nacka stad.

Dagvatten

Dagvattenhanteringen är en mycket stor och svår fråga för exploateringen av västra Sicklaön. Enligt EU:s vattendirektiv måste vi förbättra vattenkvaliteten i omgivande sjöar och hav samtidigt som belastningen ökar när naturmark bebyggs och hårdgörs. Dagvattenhanteringen är därför prioriterad i alla planprogram och detaljplaner. Lokalt omhändertagande så nära förureningskällan som möjligt ska alltid eftersträvas, men det kommer inte att räcka bara med det. Ny teknik och innovativa lösningar som tidigare inte använts i Nacka kommun kommer att behöva kompletteras traditionella lösningar och ekosystemtjänster.

Strukturutredningen från 2014 är översiktig och visar på kapacitetsbrist i vissa delar av nätet, i synnerhet i scenariot för åren 2030-2040 efter att planerade exploateringar är genomförda. Fyra ledningssträckor identifierades särskilt: Planiaområdet, Finntorp, Järla samt Storängen. Förslag på åtgärd för dessa områden och även övriga områden är

- Fördröja stora flöden t.ex. genom magasinering eller lösningar med lokalt omhändertagande av dagvatten
- Förstärka ledningsnätet ner till recipient
- Omläggning och nyanläggning av ledningar med syfte att avlasta befintligt dagvattennät.

För att kunna säkerställa kapaciteten i dagvattensystemet ska en dagvattenutredning tas fram för varje område som ska exploateras. Utredningen ska bland annat

- belysa hur belastningen på ledningsnätet förändras i och med exploatering
- redogöra för beräknade föroreningshalter och föroreningsmängder
- belysa hur exploateringen påverkar grundvattnet
- redovisa principlösningar.

Principlösningarna ska ta hänsyn till hela dagvattenhanteringen på Sicklaön för att säkerställa att inte negativa effekter uppstår i upp- och nedströms liggande områden. De ska även säkra sekundära flödesvägar vid exempelvis ett 100-årsregn då ledningsnätet för dagvatten redan är fullt. Det är viktigt att kunskap om hydrogeologiska förhållanden inom varje delområde finns vid val av lösningar.

Nacka kommuns dagvattenstrategi och dagvattenpolicy med tillhörande anvisningar finns på kommunens web: <http://www.nacka.se/bocnde-miljo/vatten-och-avlopp/dagvatten-regn-och-smaltvatten/>

Inom kvartersmark

Inom kvartersmark ska lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD, tillämpas så långt som möjligt i syfte att minska flöden och föroreningshalter så nära källan som möjligt. Dagvattenlösningar ska vara fördjölande för att inte överbelasta det allmänna dagvattenledningsnätet. Exempel på dagvattenhantering inom kvartersmark är stuprörsutkastare och ränndalar, växtbäddar, gröna tak, genomsläpliga beläggningar, lokala födröjning- och reningsdammar samt multifunktionella ytor.

Inom gatumarksområde

Inom gatumarksområde bör principerna vara att dagvattnet leds in ytligt till växtbäddar. Växtbäddarna bör ha en bräddmöjlighet som innebär att vattnet kan rinna ytledes till nästa inlopp eller gallerförsedd dagvattenbrunn. Överskottsvatten från gårdar bör vara möjligt att avleda ytledes till växtbäddar. Andra exempel på dagvattenhantering inom gatumarkutrymmet är trädader och

fördjörningsmagasin. Det kan också krävas att gator dimensioneras för bortledande av vatten på ytan vid t.ex. extrema skyfall för att undvika omfattande källaröversvämnningar.

Inom övrig allmän platsmark

När åtgärder på kvarters- eller gatunmark inte ger tillräcklig kapacitet kan större anläggningar behövas på allmän plats. Då är det viktigt att större dammar, översvämningsytor, skärmbassänger, svackdiken och multifunktionella ytor som lek- och idrottsytor m.m. integreras i kvarters- eller gaturummet.

Skyfallsanalys

Konsekvenser av extrema regn, med analyser av huvudsakliga flödesvägar och maximala översvämningsdjup på markytan vid extrema regnsituationer, när dagvattenledningarnas kapacitet överskrider, har utretts inom projektet. Två skyfall med olika intensitet och varaktighet har studerats:

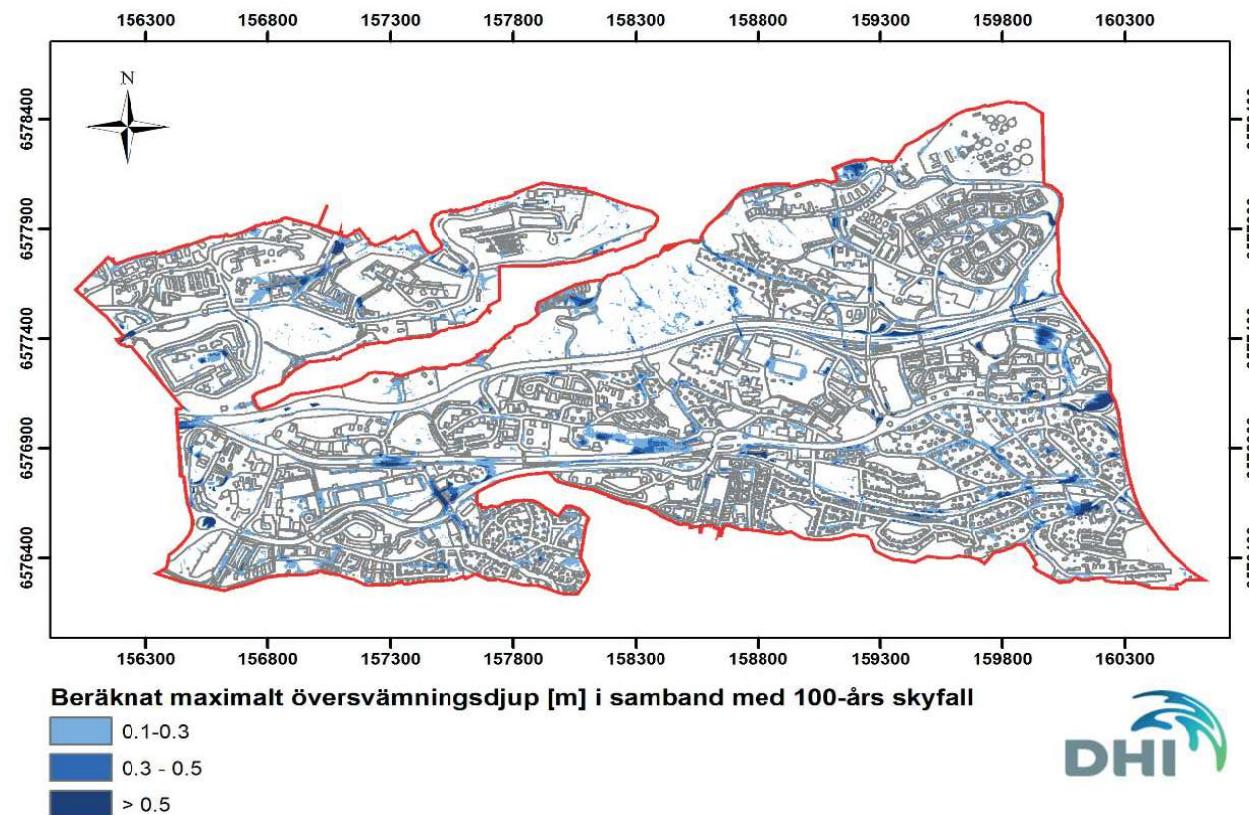
1. Dimensionerande 100-årsregn.
2. Dimensionerande 100-årsregn med en klimatfaktor på 1.2.

Resultatet kan användas som underlag för planeringen av åtgärder i dagvattenätet och övrig dagvattenhantering, inklusive analys av kostnader och nytta.

Utredningen visar att de allra kraftigaste översvämningarna är relativt begränsade i areal utbredning. Två av de större översvämningsområdena ligger i närhet till Sickla köpcenter och Ica Maxi. Stora översvämningsdjup observerades också vid knutpunkter i trafiken, t.ex. Nacka station och Järla station. Översvämnningar som sker vid denna typ av infrastruktur kan orsaka stora konsekvenser för tillgängligheten för hjälpinsatser/utrymningsvägar etc vilket måste beaktas vid lokaliseringen av tunnelbanans uppgångar. Detaljstudier bör genomföras i områden som är kraftigt drabbade av marköversvämnningar samt i områden där det planeras för större förändringar genom den framtida exploateringen. I en detaljerad analys bör även en ledningsnätsmodell upprättas och anslutas till terrängmodellen. Genom att inkludera ledningsnätet ges en möjlighet att på ett dynamiskt sätt beskriva översvämningsförfloppet, såväl på marken som i systemet där under. En ytterligare förtätning av Sicklaön innebär sannolikt en ökad grad hårdgjord yta, något som i sin tur medför en större avrinning. Mer vatten

att hantera på ytan riskerar större översvämnningar. Kan man redan i tidigt skede ta hänsyn till dagvattenhantering i samband med skyfall, t.ex. genom en förändrad höjdssättning eller planering av översvämningsytor, kan konsekvenserna av en förtätning minskas. Terrängen på Västra Sicklaön erbjuder kraftiga höjdskillnader. Höjdskillnaderna kan utnyttjas för avledning av vatten, men de kan också orsaka att stora mängder vatten rinner till instängda lågpunkter. Detta bör tas i beaktande vid en framtida exploatering.

Det är viktigt att påpeka att den typ av skyfall som studeras i denna utredning ej enbart kommer att kunna hanteras med hjälp av ett ledningssystem. En fungerande hantering av skyfall kräver lösningar på markytan, så att volymerna kan kontrolleras och dirigeras till önskad plats.

ETAPPINDELNING OCH GENOMFÖRANDE

Genomförandeplaneringen har haft som utgångspunkt att tillräcklig mängd bostäder ska färdigställas innan 2030 för att leva upp till Nacka kommuns åtagande i avtalet kring utbyggnad av tunnelbanan till Nacka. Genomförandeplaneringen styrs i huvudsak av förutsättningarna i avtalet och av att säkerställa att utbyggnationen av välfärdsfastigheter sker på ett sådant sätt att den kommunala servicen fungerar tillfredsställande. Planeringen försöker även beakta fördelarna med en jämn bebyggelseutveckling samtidigt, en målsättning att färdigställa områden i rimligt tempo samt att minimera störningar för omgivningen. Att skapa en bra boendemiljö under byggtiden är prioriterat under hela arbetet med Nacka stad.

Genomförandeplaneringen baseras på följande huvudaspekter:

- Planindelning – en lämplig indelning av detaljplaner på västra Sicklaön
- Etappindelning – lämpliga utbyggnadsetapper
- Ekonomi – en översyn av exploateringsrelaterade intäkter och kostnader där långsiktiga kommunala investeringar beaktas
- Likviditet – ekonomiska flöden som påverkar den kommunala ekonomin
- Arbete med framtida välfärdsfastigheter i Nacka stad och lokala centrum
- Näringslivsstrategi – Ett pågående arbete för att skapa och bibehålla ett levande näringsliv på västra Sicklaön
- Logistik/framkomlighet – både under och efter byggtid med fokus på gång, cykel, kollektiv- och biltrafik samt byggrrafik under genomförandetiden.

Genomförandeplaneringen kommer att ligga till grund för den övergripande resursplaneringen i stadsbyggnadsprojekten. Underlagsdokument, behovsanalyser och utredningar har tagits fram av ansvariga delar inom kommunen och beaktas i planeringen.

Under utbyggnadstiden

Den 15-åriga byggtiden kommer att kräva god samordning mellan olika projekt för att minimera störningar. Det finns även ett stort behov av ett regionalt samarbete. Trafiksystemet i stockholmsregionen är känsligt och störningar i någon del av systemet sprider sig snabbt. Bygg- och infrastrukturprojekt med påverkan

på viktiga trafiksystem bör koordineras med övriga parter för att uppnå bästa möjliga regionala framkomlighet.

Etappindelning

Genomförandekartan visar en mycket preliminär etappindelning för ny bebyggelse inom Nacka stad. Den redovisar preliminär tid för antagande av detaljplaner eftersom det är detta kommunen råder över själv. Etapp 1 redovisar detaljplaner som bör kunna antas före 2020. Etapp 2 redovisar detaljplaner som bör kunna antas mellan 2020 och 2025 och etapp 3 redovisar detaljplaner som troligtvis kommer att antas efter 2025. Etappindelningen kommer hela tiden att förändras, då vissa projekt kommer att försenas och andra kommer att tidigareläggas. Kartan kommer därför kontinuerligt att uppdateras. Etapperna ett och två innehåller de 14 000 bostäder som är Nacka kommuns mål till 2030 och den största delen av dessa detaljplaner bör också vara antagna till 2025. Flertalet bostäder i etapp 3 kommer troligtvis inte att vara byggda till 2030.

Antal bostäder
Etapp 1 ca 7 500 st
Etapp 2 ca 6 500 st
Etapp 3 ca 4 000 st

Infrastrukturprojekt

En avgörande förutsättning för byggandet av Nacka stad är tunnelbanan till Nacka. En förstudie har genomförts och avtal om utbyggnad har träffats mellan staten, landstinget och berörda kommuner. Förvaltningen för utbyggd tunnelbana tar fram en järnvägsplan för den valda sträckningen där linjesträckning, stationslägen och uppgångar fastställs. Det är av stor vikt att kommunens stadsutveckling kan genomföras utan att byggandet av tunnelbanan försenas. Nacka kommun ska bland annat ta fram en detaljplan (samordnat med järnvägsplan) för tunnelbanans utbyggnad och att förhandla fram ett genomförandeavtal med landstinget. En överenskommelse har även skrivits mellan Nacka kommun, Trafikverket och Trafikförvaltningen om att gemensamt genomföra en åtgärdsvalsstudie med namnet "Samordnad trafikplanering i Nacka C". Syftet med åtgärdsvalsstudien är att med förutsättningar från den planerade

bebyggelseutvecklingen i centrala Nacka analysera hur trafiksystemen i anslutning till väg 222 ska fungera, med en övervägning och med en bussterminal som ansluter till det kommande tunnelbanesystemet. En utredning av läget för bussterminal vid Nacka centrum i anslutning till den framtida tunnelbanestationen har genomförts under 2014. Utredningen rekommenderar att studera vidare två alternativa lägen eftersom de har olika styrkor och svagheter, möjligheter och risker. Det ena alternativet är under Skvaltans väg och det andra i en övervägning. Fortsatt utredning ska också samordnas med planerna för tunnelbanestationen Nacka C, så att den framtida bytespunkten kan bli så effektiv och attraktiv som möjligt.

Upprustning och tillgänglighetsanpassning av Saltsjöbanan kommer att pågå de närmsta åren och beräknas vara klart 2018, med målsättning att det ska bli 12-minuterstrafik. Detta innebär främst avstångningar under sommarmånaderna samt ombyggnadsarbeten vid stationerna. Tvärbanan kommer att förlängas till Sickla station. Arbetet beräknas att vara klart hösten 2017. Projektet att förlänga tvärbanan från Sickla udde till Sickla station i Nacka samt Kvarnholmsförbindelsen, som binder samman den nya bebyggelsen på Kvarnholmen med centrala Nacka, är två viktiga delar i den tidiga planeringen av utbyggnaden av infrastrukturen till området. Projekten beräknas ha en positiv påverkan på västra Sicklaön under genomförandeperioden och till dess tunnelbanan beräknas vara utbyggd till 2025.

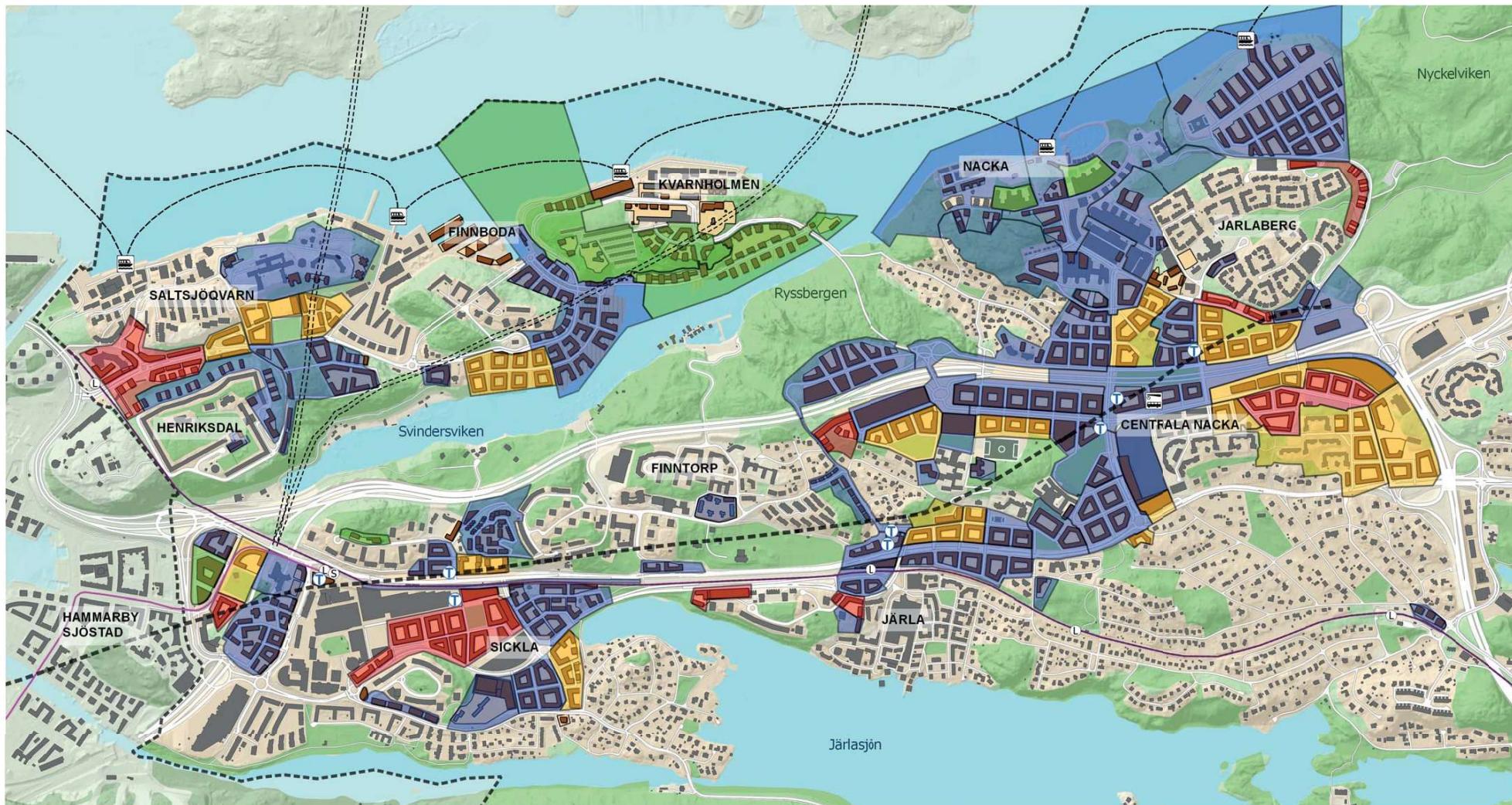
Det är i dagsläget oklart när fortsatt arbete med Östlig förbindelse kommer igång. En åtgärdsvalsstudie togs fram år 2013. Att genomföra en östlig förbindelse var en av åtgärdsvalsstudien förslag på åtgärder. Kvarnholmsförbindelsen står klar under våren 2016. Just nu genomförs även en vägplan för en ny trafikplats på Värmdöleden i anslutning till förbindelsen.

Det finns även flera andra trafikinfrastrukturåtgärder som också kommer att behöva genomföras i arbetet med Nacka stad, inte minst ombyggnaden av kommunens huvudgator. I detta arbete kommer många av de nödvändiga åtgärderna för att förbättra för gång, cykel och kollektivtrafik att ingå. Ett exempel är regionala cykelstråk längs med Värmdövägen.

UTVECKLAD STRUKTURPLAN

Genomförande

2016-11-30

Tunnelbana

Tvärbanan

Saltsjöbanan

Bussterminal

Sjövägen

Östlig förbindelse - oklart läge,
pågående planprocess

Kommungräns

Vägar

Detaljplaner som vunnit laga kraft

Detaljplaner som antas 2015-2020 (Etapp 1)

Detaljplaner som antas 2020-2025 (Etapp 2)

Detaljplaner som antas 2025-2030 (Etapp 3)

0 200 400 600 800 1000 m

UNDERLAG OCH UTREDNINGAR

Nedanstående underlag och utredningar har tagits fram inom ramen för arbetet med utvecklad strukturplan. Syftet med underlagen är att lyfta fram behov och önskemål inom olika sakområden. Underlagsrapporterna fokuserar dock endast sitt eget specifika tema och är inte sammanvägda med andra intressen. Sammanvägningen har gjorts i dokumentet "Utvecklad strukturplan" och redovisas i detta dokuments kartor och texter.

- Behovsbedömning Fritid och idrott,
Kultur och fritidsenheten

- Behovsbedömning Förskole- och skolplatser samt särskilt
boende
Utbildningsenheten och enheten för fastighetsutveckling

- Behovsbedömning Kultur
Kultur och fritidsenheten

- Gatustandard i Nacka stad
Vägenheten

- Markföroreningar på västra Sicklaön
Miljöenheten

- Parkeringsutredning Nacka stad
Trafikenheten

- VA och Dagvattenhantering inom Nacka stad
Nacka vatten och avfall AB

- Skyfallsanalys för västra Sicklaön
Nacka vatten och avfall AB

- Avfallshantering Nacka stad
Nacka vatten och avfall AB

- Grönstruktur i Nacka stad
Park- och naturenheten

När strukturplanen 2015 tog fram medverkade

Andersson Sven, översiktsplanerare och projektledare
Dehlin Kent, tekniker lantmäterienheten
Eriksson Liselott, natur- och friluftsstrateg
Forsberg Hamilton Marilou, gruppchef VA-enheten
Färje Jones Emma, planarkitekt
Helleday Miriam, karttekniker planenheten
Heuman Kristina, controller utbildningsenheten
Hörnsten Anna, expert kultur- och fritidsenheten
Leckström Per, lokalförsörjningsstrateg
Lindberg Emilie, trafikplanerare
Löfgren Tove, kvalificerad utredare, förnyelseenheten
Mårdskog Maria, avfallsingenjör
Möller Marianne, trafikstrateg
Nilsson Sabina, hållbarhetsstrateg
Rosberg Therese, exploateringsingenjör
Rydberg Christian, planarkitekt
Svensson Marie, entreprenadingenjör
Söderström Kerstin, kommunikatör
Thuresson Rudenschöld Sofia, planarkitekt
Vesterlin Tomas, markchef
Wiberg Erik, verksamhetscontroller
Vreede Bastian, exploateringsingenjör och projektledare
Sass Thomas, utvecklingsledare kultur- och fritid

Vid revideringen hösten 2016 har dessutom medverkat

Anna Adler, Fastighetsutvecklare/lokalstrateg
Broman Kjulsten Susanne, Samhällsplanerare kultur och fritid
Fredrika Katarina, förnyelsestrateg
Haglund Mats, landskapsarkitekt
Hirsch Emma, trafikplanerare
Jansson Annie, karttekniker
Nordqvist Lotta, boendestrateg socialtjänsten
Sjögren Linda, stadsutvecklingsstrateg
Svenningsson Pernilla, kommunikatör
Söderberg Petter, miljöplanerare
Södergren Katarina, avfallshandläggare

Illustrationsmaterial har tagits fram av

Rydberg Christian, Färje Jones Emma och Allvar Jerk, planenheten. Kommunikationsenheten, Nacka kommun. White arkitekter, 2BK Arkitekter och Studio RAM.

Utvecklad strukturplan för Nacka stad
Nacka kommun
Miljö och Stadbyggnad
KFKS 2013/231-219
Projekt 9230

